

Jaarverslag **2015**

“The mediocre teacher tells.
The good teacher explains.
The superior teacher demonstrates.
The great teacher inspires.”

William Arthur Ward

IGO
Instituut voor
Gerechtelijke Opleiding
IFJ
Institut de Formation
Judiciaire

Inhoudstafel

Voorwoord	5
1 Opdracht	6
1.1 Historiek	6
1.2 Statuut	8
1.3 Missie	9
1.4 Waarden	10
1.5 Visie	10
1.6 Beleids- en actieplan	11
2 Organisatiestructuur	12
2.1 Directie	12
2.2 Raad van bestuur	12
2.3 Regeringscommissarissen	14
2.4 Wetenschappelijk comité	14
2.5 Commissies voor de evaluatie van de gerechtelijke stage	16
3 Organisatiemanagement	19
3.1 Financiële middelen	19
3.1.1 Dotatie	19
3.1.2 Rekeningen en controle	20
3.2 Personeel	21
4 Opleidingsactiviteiten	24
4.1 Doelpubliek	24
4.2 Opleidingen algemeen	27
4.3 Richtlijnen	29
4.3.1 Richtlijnen voor de afdeling magistraten	29
4.3.2 Richtlijnen voor de afdeling rechterlijke orde	29
4.4 Opleidingsaanbod 2015	31
4.4.1 Nieuwe opleidingen aangeboden door het IGO	31
4.4.2 Overzicht van de opleidingen aangeboden door het IGO	34
4.4.3 Externe opleidingen	39
4.4.4 Internationale activiteiten	42
4.4.5 Gerechtelijke stage	50
5 Parlementaire vragen	52
6 Verbeterpunten en aanbevelingen voor een optimale dienstverlening	53
7 Besluit	54

Voorwoord

2015 is een bewogen jaar geweest. Niet alleen kregen in 2015 de justitiehervormingen meer vorm, ook de aanslagen in Parijs begin 2015 hebben schokgolven veroorzaakt die tot vandaag nog steeds voelbaar zijn, en dit geldt ook voor het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO).

Daarnaast was 2015 ook binnen het IGO een scharnierjaar. Op 4 november 2015 werd immers de benoeming van de nieuwe directeur van het IGO gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Hierdoor kwam een einde aan het mandaat van mevrouw Edith Van den Broeck, die sinds jaren aan het roer stond van het IGO. Het is gepast om haar hier nogmaals te bedanken voor haar jarenlange inzet.

Uit dit verslag voor het jaar 2015 kan vooral worden afgeleid dat het aantal opleidingen die het IGO aanbiedt opnieuw is toegenomen. Desondanks stellen we een lichte daling vast van het aantal deelnemers. Mogelijks is dit te wijten aan de exponentiële groei die het IGO in 2014 kende en de toenemende werklast binnen de hoven en rechtbanken, waardoor het volgen van de noodzakelijk opleidingen geen sinecure meer is. Het stelt het IGO alvast voor belangrijke uitdagingen in het licht van de teruglopende dotatie.

Uitdagend is ook het verder realiseren van de wettelijke taak om de nieuwe wetgeving op te volgen en om in dat verband de magistraten en het gerechtspersoneel te ondersteunen. Zo werden bijvoorbeeld eind 2015 de nodige opleidingen erkend die verband hielden met het invoegen van de 'Potpourri I'-wet en werd daartoe ook de aanzet gegeven tot de ontwikkeling van nieuwe opleidingen.

Het IGO wil zich alleszins verder inzetten om een zo accuraat mogelijk opleidingsaanbod uit te werken. Daarbij streeft het ernaar om zoveel als mogelijk zijn doelpubliek de kans te geven om gebruik te maken van zijn opleidingsaanbod. Een deel van het doelpubliek heeft immers weinig of zelfs geen opleidingen gevolgd. Daarom moet in de toekomst verder worden ingezet op een betere bekendmaking van het opleidingsaanbod en op de ontwikkeling van nieuwe opleidingsmethoden om dit aanbod toegankelijker te maken. Dit moet alleszins gebeuren door voortdurend in dialoog te gaan met onze partners en ons doelpubliek, om zo niet alleen de opleidingsbehoeften op efficiënte wijze in kaart te brengen, maar ook om op een efficiënte wijze de nodige opleidingen te verschaffen aan een zo ruim mogelijk publiek.

Terwijl 2015 een jaar was waarin voormelde uitdagingen duidelijk werden, wordt 2016 een jaar waarin tal van initiatieven zullen worden genomen om deze voornemens waar te maken. Daarenboven moet in 2016 verder worden ingezet op het inspelen van de rechtstreekse opleidingsbehoeften van ons doelpubliek. Er is immers één rode draad in iedere nieuwe stap in de gerechtelijke hervormingen en deze rode draad laat zich samenvatten in één woord: 'opleiding'.

Het IGO wil alleszins een dienstbaar Instituut zijn!

Ik wens u alvast veel leesplezier.

Raf Van Ransbeeck

1. Opdracht

1.1 Historiek

1991

Opwaardering van de gerechtelijke stage en oprichting van het Wervingscollege der Magistraten. Het college, onderdeel van de Federale Overheidsdienst Justitie, verleent advies over de opleiding van de magistraten en gerechtelijke stagiairs.

1998

Voorstel tot de oprichting van een 'Magistratenschool' en stichting van een werkgroep 'Magistratenschool' door de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

2006

Laurette Onkelinx, toenmalig minister van Justitie, dient in de Senaat een wetsontwerp in voor de oprichting van een 'Instituut voor de Rechterlijke Orde'. Dit ontwerp regelt niet enkel de opleiding voor magistraten en stagiairs, maar ook die voor het gerechtelijk personeel.

2008

De wet van 31 januari 2007 treedt in werking op 2 februari 2008, maar verschillende wetswijzigingen⁴, voornamelijk deze van 2008⁵, stellen de operationalisering van het IGO uit.

1993

Het Wervingscollege pleit voor de oprichting van een opleidingsinstituut voor magistraten. Dit instituut komt er voorlopig niet.

2000

Oprichting van de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ). De HRJ is niet gewonnen voor het idee van een Magistratenschool en pleit voor de oprichting van een instituut voor de opleiding van magistraten.

2007

Andere lidstaten van de Europese Unie (EU) beschikken reeds vele jaren over specifieke organen voor de beroepsopleiding van magistraten en gerechtspersoneel, en nu wordt ook in België het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO) opgericht. Dat gebeurt via de wet van 31 januari 2007¹ inzake de gerechtelijke opleiding en de oprichting van het IGO. In deze wet kiest de wetgever niet voor de opleiding vóór het examen en voor de benoeming tot gerechtelijke stagiair of magistraat² zoals bij een Magistratenschool³, maar voor een opleidingsinstituut. Een opleidingsinstituut verstrekt immers uitsluitend opleidingen aan reeds benoemd of aangesteld personeel.

¹ Wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding, BS, 2 februari 2008. Deze wet trad in werking op 2 februari 2008 maar een wetswijziging van 24 juli 2008 schortte zijn werking met één jaar op.

² Deze examens worden afgenomen door de beide Benoemings- en aanwijzingscommissies van de Hoge Raad voor de Justitie, in toepassing van art. 259 bis9 van het Gerechtelijk Wetboek.

³ Dit is wel het geval in een aantal landen zoals o.m. Spanje, Frankrijk, Portugal en Roemenië, waar de 'scholen' gedurende meerdere jaren volledig verantwoordelijk zijn voor de opleiding van 'toekomstige magistraten', voordat ze benoemd worden. De 'stagiairs' worden beschouwd als 'werknemers' van de school die bijvoorbeeld ook de wedden uitbetaalt.

⁴ De wetswijzigingen van 24 juli 2008; 22 december 2009; en de wet van 22 maart 2010 tot wijziging van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het IGO wat de controle door het Rekenhof betreft.

⁵ Zie art. 9 van 24 juli 2008 tot wijziging van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het IGO, BS, 4 augustus 2008.

2009

Op 1 januari 2009 gaat het IGO effectief van start met de organisatie van een brede waaier aan opleidingen voor ruim 16.000 justitiemedewerkers. De eerste opleidingen vinden plaats in september 2009.

2015

Bij koninklijk besluit van 27 oktober 2015, dat uitwerking heeft sedert 16 oktober 2015, wordt de heer Raf Van Ransbeeck, Raadsheer in het hof van beroep te Brussel, benoemd tot directeur van het IGO voor een termijn van zes jaar.

2014

De wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen, die op 14 mei 2014 gepubliceerd is in het Belgisch Staatsblad en op 25 mei 2014 van kracht is gegaan, wijzigt de wet van 31 januari 2007. Door de wet van 25 april 2014 worden de commissies voor de evaluatie van de gerechtelijke stage (ECE) een onafhankelijk adviesorgaan van het IGO. De raad van bestuur gaat van 16 naar 14 leden en voortaan maakt de directeur integraal deel uit van deze raad. Het wetenschappelijk comité wordt herleid van 21 naar 20 leden. De directie zal voortaan bestaan uit een directeur (een magistraat) en een adjunct⁶, die van een verschillende taalrol zijn. De urenquota van de opleidingen bij de universiteiten worden herleid tot 50%.

⁶ Voordien bestond de directie uit een directeur en twee adjunct-directeurs, die de opdrachten van het IGO uitoefenden ten aanzien van de magistraten enerzijds en het personeel van de rechterlijke orde anderzijds.

1.2 Statuut

Het IGO is opgericht onder de vorm van een '*parastatale sui generis*'. Net als enkele andere publieke instellingen⁷ ondergebracht bij de categorie 'niet geklasseerd in de wet van 16 maart 1954'. Het statuut van het IGO moet de onafhankelijkheid van de magistratuur waarborgen.

De onpartijdigheid en onafhankelijkheid vormen immers voorafgaande voorwaarden voor een goede werking van Justitie. Het is net om de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te vrijwaren dat Europese aanbevelingen en rapporten de opleiding van de leden van de rechterlijke macht toewijzen aan een onafhankelijk orgaan.

Het gaat om:

- het advies nr. 4 van de '*Conseil Consultatif des Juges européens*' van de Raad van Europa⁸;
- de *Magna Carta de l'indépendance judiciaire* d.d. 17 november 2010 van de *Conseil Consultatif des Juges européens* van de Raad van Europa;
- de aanbeveling CM/Rec(2010)12 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de onafhankelijkheid, de efficiëntie en de verantwoordelijkheden van de rechters⁹.

De voornoemde Europese aanbevelingen preciseren dat de onafhankelijkheid van de rechter gewaarborgd moet worden op statutair, functioneel en financieel vlak, en natuurlijk ook voor wat zijn opleiding aangaat. De Belgische wetgever heeft hier echter slechts in beperkte mate rekening mee willen houden. Wel heeft de Belgische wetgever bij de uitwerking van de wet diverse bepalingen ontleend aan de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

Ook andere, meer recente Europese documenten¹⁰ blijven hameren op de onafhankelijkheid van de instellingen die belast zijn met het proces van de justitiële opleiding dat een hoeksteen is voor de uitbouw van een efficiënt systeem voor de initiële en permanente opleiding van rechters. Er wordt in het bijzonder gepleit voor een versterking van het statuut van de instelling die instaat voor de opleiding van de magistraten, teneinde haar te vrijwaren van inmenging van de uitvoerende of wetgevende macht. Ook wordt gewaarschuwd voor het gevaar dat, indien de opleiding van de magistraten toevertrouwd wordt aan de universiteiten en/of hogescholen, deze dreigt hetzij een academisch karakter te hebben, hetzij de voortzetting van de universitaire studies te worden, in plaats van de essentiële professionele ontwikkeling. Verder wordt vastgesteld dat er een trend is waarbij de meeste opleidingsinstellingen niet enkel (kandidaat-)rechters opleiden, maar ook andere professionals die actief zijn in het domein van justitie. In kleinere lidstaten die slechts over beperkte financiële middelen beschikken wordt deze praktijk zelfs aangeraden, niet alleen omwille van de evidente economische voordelen (schaalvergroting) maar ook in het licht van de bijkomende synergie die een gemeenschappelijk opleidingsinstituut creëert. Dergelijke praktijk leidt tot een betere kennis, meer wederzijds begrip en een efficiëntere samenwerking tussen de beoefenaars van verschillende justitiële beroepen.

⁷ De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) en het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (CGKR).

⁸ Avis no 4 du Conseil consultatif de juges européens (CCJE) à l'attention du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe sur la formation initiale et continue appropriée des juges, aux niveaux national et européen. Bron: [https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=CCJE\(2003\)OP4&Language=lanFrench&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=FEF2E0&BackColorIntranet=FEF2E0&BackColorLogged=c3c3c3](https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=CCJE(2003)OP4&Language=lanFrench&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=FEF2E0&BackColorIntranet=FEF2E0&BackColorLogged=c3c3c3)

⁹ Recommendation CM/Rec(2010)12 of the Committee of Ministers to member states on judges: independence, efficiency and responsibilities. Bron: [https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=CM/Rec\(2010\)12&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864](https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=CM/Rec(2010)12&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864)

¹⁰ Zie het verslag van het project 'Opleiding van Rechters' (maart 2013) opgesteld door de werkgroep 'Professionele rechtssystemen' in het kader van het oostelijk partnerschap 'Versterking van de hervorming van justitie in de landen van het Oostelijk Partnerschap' van de Europese Unie en de Raad van Europa.

De onafhankelijkheid van de opleiding werd ook in 2014 opnieuw onder de aandacht gebracht in het rapport '*Opinion n°9: European norms and principles concerning prosecutors*' (ook wel bekend als het 'charter van Rome'), dat opgesteld werd door de adviesraad van Europese openbare aanklagers (CCPE). Daarin stelt de adviesraad het volgende omtrent de opleiding van de openbare aanklagers in Europa:

*"Diverse Europese rechtstelsels bieden opleidingen aan rechters en parketmagistraten volgens verschillende modellen. Daarbij wordt de opleiding toevertrouwd aan specifieke instellingen. In elk geval is het belangrijk dat het autonome karakter van de instelling die instaat voor de organisatie van de opleiding wordt verzekerd, aangezien deze autonomie een waarborg is voor cultureel pluralisme en onafhankelijkheid."*¹¹

Het blijft bijgevolg essentieel dat de positie van het IGO gevrijwaard wordt en versterkt blijft zodat het zijn opdracht optimaal kan blijven uitoefenen.

1.3 Missie

Het IGO is een onafhankelijk federaal orgaan dat bijdraagt tot een kwaliteitsjustitie door op een optimale wijze de professionele competenties van de magistraten en het gerechtspersoneel te ontwikkelen in een Europese dimensie.

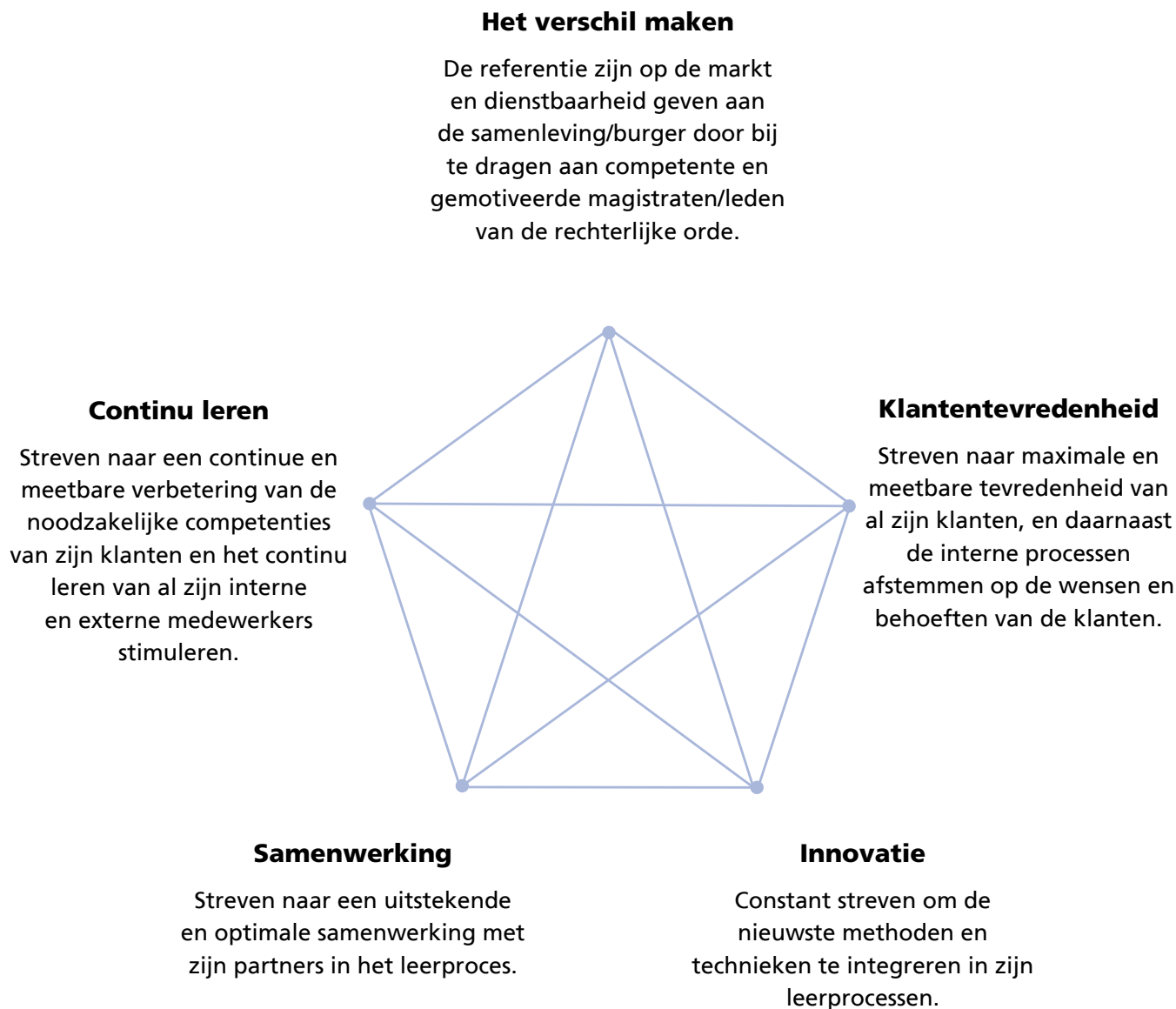
Om deze professionele competenties¹² te ontwikkelen, onderscheidt het IGO zich in zijn opleidingen van andere opleidingsaanbieders: naast de initiële opleiding organiseert het sterk met de beroepspraktijk verweven opleidingen die geen enkele andere instelling aanbiedt.

¹¹ Zie het verslag '*Consultative Council of European Prosecutors, Opinion No. 9(2014) on European norms and principles concerning prosecutors*' (17 December 2014).

¹² Professionele competenties zijn: de kennis, vaardigheden en attitudes, die noodzakelijk zijn om hun functie effectief te kunnen uitoefenen in functie van de belanghebbenden.

1.4 Waarden

Vijf waarden drijven het IGO bij het realiseren van zijn missie:

1.5 Visie

Het IGO wil een referentieorgaan zijn door een leercultuur te bevorderen die de competenties van de magistraten en de leden van de rechterlijke orde ontwikkelt in nationale en een Europese dimensie.

1.6 Beleids- en actieplan

Het IGO beschikt over een beleidsplan voor de periode 2010-2016. Het plan dient voor het beheer, de opvolging en de aanpassing van de organisatie. Het werd opgesteld vanuit de '*mission statement*', de opdrachtbrief van de raad van bestuur, de hertekening van het gerechtelijk landschap, de hervormingsplannen van de minister van Justitie en de richtlijnen van de Hoge Raad voor de Justitie voor de gerechtelijke opleiding.

Het actieplan 2015 vertaalt de doelstellingen van het IGO in concrete acties. Voor de opstelling ervan werd een drievoudig uitgangspunt gehanteerd:

Eerst en vooral werd bij de uitwerking van het opleidingsaanbod 2015 rekening gehouden met de resultaten van de eerste behoeftenanalyse, die het IGO in de zomer van 2013 heeft verricht bij de korpschefs van de magistraten en de hoofdgriffiers en hoofdsecretarissen.

Ook opteerde het IGO ervoor om nog sterker dan voorheen in te zetten op de initiële opleiding, zowel van de magistraten als van de personeelsleden van de rechterlijke orde, om het risico op competentieverlies ingevolge de pensioneringsgolf af te dekken.

De klemtoon in het actieplan 2015, en ongetwijfeld ook voor de komende jaren, lag op de ontwikkeling van diverse nieuwe trajecten en acties binnen de as van de bestuurlijk-organisatorische competenties, m.a.w. de managementopleidingen ter ondersteuning van de leidinggevende magistraten, griffiers en secretarissen. Hun nood aan effectieve ondersteuning vertaalde zich in een doordacht aanbod van managementopleidingen uitgewerkt op maat van de betrokken doelgroepen.

De belangrijkste opleidingen worden verder in dit verslag toegelicht (cf. 4.4 Opleidingsaanbod 2015).

2. Organisatiestructuur

Het IGO beschikt over vier organen zijnde de directie, de raad van bestuur, het wetenschappelijk comité en de commissies voor de evaluatie van de gerechtelijke stage.

2.1 Directie

Opdracht

De directie is een bestuursorgaan van het IGO en staat in voor het dagelijks beheer en de uitoefening van de opdrachten ten aanzien van de magistraten en het gerechtspersoneel.

Samenstelling

De directie is samengesteld uit een directeur bijgestaan door een adjunct-directeur die beide van een verschillende taalrol zijn.¹³

- Raf Van Ransbeeck: directeur
- Jos De Vos: waarnemend adjunct-directeur

Bij koninklijk besluit van 27 oktober 2015, dat uitwerking heeft sedert 16 oktober 2015, werd de heer Raf Van Ransbeeck, Raadsheer in het hof van beroep te Brussel, benoemd tot directeur van het IGO voor een termijn van zes jaar.¹⁴ Hij volgt mevrouw Edith Van den Broeck op wiens mandaat verstreken is.

De heer Jos de Vos is sinds augustus 2014 tijdelijk aangesteld als waarnemend adjunct-directeur, gezien het mandaat van voormalig adjunct-directeur, mevrouw Thérèse Tuts, ten einde gelopen is. Een oproep tot franstalige kandidaten, evenals de vaststelling van het competentieprofiel van de adjunct-directeur¹⁵, werd in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd op 12 november 2015. Eind 2015 was deze procedure nog lopende.

2.2 Raad van bestuur

Opdracht

De raad van bestuur is net als de directie een bestuursorgaan. Het is verantwoordelijk voor:

- de goedkeuring van het jaarlijkse actieplan;
- de controle van de uitvoering door de directie van de opdrachten van het Instituut;
- de goedkeuring van de begroting en het personeelsplan;
- de uitoefening van bevoegdheid inzake evaluatie en tucht van de directieleden.

Samenstelling

Bij wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie¹⁶ werd de samenstelling van de raad van bestuur gewijzigd waardoor deze op heden bestaat uit 14 leden, gelijk verdeeld tussen de Nederlandse en Franse taalstelsels. Acht leden zijn van rechtswege lid en zes leden worden door de Koning benoemd op voordracht van de minister van Justitie. De voorziene duur van de mandaten

¹³ De samenstelling van de directie werd in 2014 gewijzigd. Zie wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS 14 mei 2014, art. 48, 007.

¹⁴ Zie BS 4 november 2015

¹⁵ Vastgesteld bij ministerieel besluit van 3 november 2015 op advies van de Hoge Raad voor de Justitie.

¹⁶ Zie BS 14 mei 2014, art. 47, 007.

bedraagt vijf jaar en is eenmaal hernieuwbaar.

Zijn van rechtswege lid van de raad van bestuur van het Instituut:

- de directeur van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding;
- een afgevaardigde van de minister van Justitie;
- de voorzitters van de benoemings- en aanwijzingscommissies van de Hoge Raad voor de Justitie;
- de leidende ambtenaren van de onderwijsdepartementen van respectievelijk de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap, waarbij deze laatste valt onder het Franse taalstelsel;
- de directeur-generaal van het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid of indien deze laatste tot de Franse taalrol behoort, zijn vertegenwoordiger van de andere taalrol.

Worden door de Koning benoemd op voordracht van de minister van Justitie:

- twee zittende magistraten en twee magistraten van het openbaar ministerie, waarvan een zittende magistraat en een magistraat van het openbaar ministerie voorgedragen door de Hoge Raad voor de Justitie, waarvan een magistraat van de zetel voorgedragen door de eerste voorzitters van de hoven van beroep en een magistraat van het openbaar ministerie voorgedragen door het College van procureurs-generaal;
- twee personen onder degenen bedoeld in artikel 2, 4° tot 10°.

In de loop van 2014 werd een oproep gelanceerd tot kandidaat-magistraten en leden van het gerechtspersoneel voor een mandaat van lid van de raad van bestuur, maar de benoemingsprocedure was eind 2015 nog niet afgerond.

Gezien het mandaat van de leden die door de Koning worden benoemd op voordracht van de minister van Justitie in de voormalige samenstelling afliep op 1 januari 2014, werd hun mandaat met het oog op de continuïteit van de openbare dienst verlengd bij KB van 15 januari 2014. Dat KB ging in op 1 januari 2014 en eindigt van zodra een nieuwe raad van bestuur is aangesteld.

De volgende personen hebben gedurende het jaar 2015 gezeteld in de raad van bestuur:

- France Blanmailland: voorzitter van de Franstalige Benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie.
- Ria Mortier: voorzitter van de Nederlandstalige Benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie.
- Sandra Schillemans: directeur-generaal van het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid.
- Noël Vercruysse: vertegenwoordiger van het onderwijsdepartement van de Vlaamse Gemeenschap.
- Michel Albert: vertegenwoordiger van het onderwijsdepartement van de Franse Gemeenschap.
- Verena Greten: vertegenwoordiger van het onderwijsdepartement van de Duitstalige Gemeenschap (valt onder het Franse taalstelsel).¹⁷
- Marc Timperman: afgevaardigde van de minister van Justitie.¹⁸
- Martine Castin: zittend magistraat, voorgedragen door de Hoge Raad voor de Justitie.
- Jacques Mahieu: zittend magistraat, voorgedragen door de Hoge Raad voor de Justitie.
- Dominique Reyniers: magistraat van het openbaar ministerie, voorgedragen door de Hoge Raad voor de Justitie.
- Cédric Visart de Bocarmé: magistraat van het openbaar ministerie, voorgedragen door de Hoge

¹⁷ Sinds 1 april 2015 bekleedt mevrouw Verena Greten een andere functie waardoor zij niet langer van rechtswege lid is van de raad van bestuur. Haar opvolger was eind 2015 nog niet gekend.

¹⁸ De heer Timperman was ontslagnemend. Eind 2015 was er nog geen nieuwe vertegenwoordiger aangeduid.

Raad voor de Justitie.

- Guy De Lobelle: vertegenwoordiger van het personeel rechterlijke orde.
- Franky Hulpia: vertegenwoordiger van het personeel rechterlijke orde.
- Djamila Benbihi: vertegenwoordiger van het personeel rechterlijke orde.
- Raf Van Ransbeeck: directeur van het IGO.¹⁹

De heer Jacques Mahieu en mevrouw Martine Castin werden in 2014 herkozen als respectievelijk voorzitter en ondervoorzitter, dit in afwachting van een nieuwe raad van bestuur.

Werkzaamheden

De raad van bestuur kwam in 2015 vier maal bijeen:

- 30 maart: presentatie van het rapport van het Rekenhof voor de periode 2009-2013 en bespreking van het justitieplan zoals voorgesteld door de minister van Justitie op 18 maart 2015.
- 28 mei: goedkeuring van de afsluiting van de rekeningen, het jaarverslag 2014, het actieplan, het personeelsplan en de initiële begroting voor 2016.
- 17 september: rapportering over stand van zaken m.b.t. de opleidingen.
- 10 december: verwelkoming van de nieuwe directeur en eerste vooruitzicht op de voornaamste projecten en initiatieven.

2.3 Regeringscommissarissen

Opdracht

De regeringscommissarissen oefenen de financiële controlebevoegdheid namens respectievelijk de minister van Justitie en de minister van Begroting uit. Ze worden uitgenodigd op alle vergaderingen van de raad van bestuur en beschikken over een raadgevende stem.

Daarnaast moet het Instituut, krachtens artikel 14 van de wet van 31 januari 2007, per kwartaal²⁰ een financieel- en activiteitenverslag bezorgen aan de regeringscommissarissen.

Samenstelling

De regeringscommissarissen werden door de Koning benoemd bij KB van 7 maart 2012 (BS 13 maart 2012), waarvan één op voordracht van de minister van Justitie en één op voordracht van de minister van Begroting.

- Fons Borginon: advocaat.
- Anne Junion: advocaat.

2.4 Wetenschappelijk comité

Opdracht

Het wetenschappelijk comité is een van de vier organen van het IGO. In tegenstelling tot de directie, de raad van bestuur en de commissies voor de evaluatie van de gerechtelijke stage (ECE) beschikt het comité niet over een beslissingsbevoegdheid, maar verstrekt het adviezen of formuleert het aanbevelingen

¹⁹ Mevrouw Edith Van den Broeck werd op 16 oktober 2015 als directeur en tevens lid van de raad van bestuur van het IGO opgevolgd door de heer Raf Van Ransbeeck.

²⁰ Voordien tweemaandelijks, maar werd gewijzigd bij wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS 14 mei 2014, art. 50, 007

inzake:

- het opleidingsbeleid;
- de opleidingsprogramma's;
- de organisatie van de opleiding; en
- de pedagogische methodes.

In het kader van deze opdracht brengt het wetenschappelijk comité verslag en advies uit aan de directie en de raad van bestuur. Aan de hand van deze evaluatieverslagen kan het comité heel dicht bij de realiteit van de opleidingen komen en vervolgens voorstellen tot verbetering ervan formuleren.

Samenstelling

De samenstelling van het wetenschappelijk comité werd gewijzigd door artikel 55 van de wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie²¹. Ingevolge deze wetswijziging bestaat het wetenschappelijk comité sindsdien uit 20 leden (voordien 21). Met uitzondering van de directeur die van rechtswege lid is, worden als leden benoemd door de minister van Justitie voor een hernieuwbare termijn van vier jaar:

- vier zittende magistraten waarvan twee voorgedragen door de Verenigde Benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie en twee door de eerste voorzitters van de hoven van beroep;
- vier magistraten van het openbaar ministerie waarvan twee voorgedragen door de Verenigde Benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie en twee door het College van procureurs-generaal;
- vier personen als vertegenwoordigers van het personeel van de rechterlijke orde;
- twee advocaten respectievelijk voorgedragen de ene door de Orde van de Vlaamse balies en de andere door de '*Ordre des barreaux francophones et germanophone*';
- vier leden van de academische gemeenschap, waaronder twee voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en twee door de '*Conseil Interuniversitaire de la Communauté française de Belgique*';
- een lid van het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid, van de andere taalrol dan de directeur.

In de loop van 2014 werden nieuwe leden voorgedragen aan de minister van Justitie voor een nieuw mandaat van vier jaar. Eind 2015 had hun benoeming echter nog niet plaatsgevonden.²²

Eind 2015 zag de voorlopige samenstelling, op basis van het KB van 30 december 2008 (BS 12 januari 2009), er uit als volgt:

Twee zittende magistraten voorgedragen door de Verenigde Benoeming- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie:

- Béatrice Ponet: raadsheer in het hof van beroep te Antwerpen.
- Dirk Van Der Kelen: voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen.

Twee magistraten van het openbaar ministerie, voorgedragen door de Verenigde Benoeming- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie:

- Christian De Valkeneer: procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik.
- Thierry Werts: federaal magistraat.

²¹ Zie BS 14 mei 2014.

²² Bij ministerieel besluit van 22 februari 2016 werden de nieuwe leden van het wetenschappelijk comité benoemd (zie BS van 2 maart 2016).

Twee advocaten, respectievelijk voorgedragen door de Orde van Vlaamse Balies en door de 'Ordre des barreaux francophones et germanophone':

- Bruno De Vuyst: advocaat bij de balie van Brussel.
- Philippe Hallet: advocaat bij de balie van Luik.

Vier personen als vertegenwoordigers van het personeel van de rechterlijke orde:

- Patrick Cauwelier: hoofdgriffier bij de rechtbank van koophandel Gent.
- Katrien Willems: hoofdgriffier van de rechtbank van eerste aanleg te Leuven.
- Muriel Godin: hoofdgriffier van de rechtbank van eerste aanleg te Luik.
- Iolanda Pasquali: referendaris bij het hof van beroep te Bergen.

Acht leden van de academische gemeenschap, waaronder vier voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en vier door de 'Conseil Interuniversitaire de la Communauté française de Belgique':

- Hélène Casman: professor aan de Vrije Universiteit Brussel.
- Walter Pintens: professor aan de KU Leuven.
- Piet Taelman: professor aan de Universiteit Gent.
- Stefan Rutten: lector onderzoeksgroep geschiloplossing aan de Universiteit Antwerpen.
- Georges de Leval: professor aan de Universiteit Luik.
- Hakim Boularbah: professor aan de Vrije Universiteit Brussel.
- Jacques Fierens: professor aan de Universiteit Namen en aan de Universiteit Luik.
- Sébastien van Drooghenbroeck: professor aan de 'Université Saint-Louis' te Brussel.

Twee leden van het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid:

- Patricia Bal: Adviseur bij het OFO.
- Philippe Vallaëys: Coördinator standaardopleidingen, Expert 'blended learning' bij het OFO.

Voorzitter van het wetenschappelijk comité:

- Sinds 4 november 2015 is de heer Raf Van Ransbeeck, directeur van het IGO, voorzitter.²³

Werkzaamheden

Het wetenschappelijk comité is niet meer samengekomen sinds september 2013. Bijgevolg zijn er geen activiteiten te melden.

2.5 Commissies voor de evaluatie van de gerechtelijke stage

Opdracht

De ECE hebben tot taak²⁴:

- de programma's van de buitenstages van de gerechtelijke stagiairs uit te werken en de voorstellen goed te keuren;
- de stageverslagen te ontvangen, bij ongunstige stageverslagen advies aan de minister van Justitie te verlenen en over te gaan tot de eindevaluatie;

²³ T.e.m. 3 november 2015 was mevrouw Edith Van den Broeck voorzitter van het wetenschappelijk comité. Bij koninklijk besluit van 27 oktober 2015, dat uitwerking heeft sedert 16 oktober 2015 en bekendgemaakt werd in het Belgisch Staatsblad van 4 november 2015, werd de heer Raf Van Ransbeeck, Raadsheer in het hof van beroep te Brussel, benoemd tot directeur van het IGO voor een termijn van zes jaar.

²⁴ Zie art. 42 van de wet van 31 januari 2007.

- de follow-up van de stagiairs te waarborgen;
- toe te zien op de harmonisering van de inhoud van de praktische opleiding van de stagiairs en de afstemming ervan op de vereisten van de functie.

Samenstelling

De Nederlandstalige en Franstalige commissie voor de evaluatie van de gerechtelijke stage (hierna de ECE) werden ingesteld bij artikel 42 van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het IGO.

De wetswijziging (BS 14/05/2014) van de organieke wet heeft ervoor gezorgd dat de ECE vanaf heden als orgaan wordt opgenomen binnen het IGO. Ze blijven desalniettemin een onafhankelijk orgaan waarbij het IGO enerzijds instaat voor het secretariaat van de commissies en het presentiegeld en anderzijds de vergoedingen van de leden ten laste neemt.

De Nederlandstalige en de Franstalige ECE tellen elk vijf leden:

Nederlandstalige ECE

- Eén magistraat van de zetel: Paul Van Santvliet, onderzoeksrechter rechtbank eerste aanleg Antwerpen.
- Eén magistraat van het Openbaar Ministerie: Guy Billiouw, eerste substituut parket West-Vlaanderen-afdeling Brugge.
- Eén deskundige inzake onderwijs: Marie Bisschop, docente hogeschool Gent.
- Eén deskundige inzake pedagogie of arbeidspsychologie: Christian De Moor, psycholoog.
- Voorzitter: Raf Van Ransbeeck²⁵.

Franstalige ECE

- Eén magistraat van de zetel: langs franstalige zijde staat deze plaats vacant.
- Eén magistraat van het Openbaar Ministerie: Thierry Werts, federaal magistraat.
- Eén deskundige inzake onderwijs: Gerard De Coninck, oud-gevangenisdirecteur Lantin.
- Eén deskundige inzake pedagogie of arbeidspsychologie: Anouk Adler, psycholoog.
- Voorzitter: Raf Van Ransbeeck.

Werkzaamheden

De Nederlandstalige en de Franstalige ECE vergaderden in 2015 vier keer in algemene vergadering.

- 20 maart: overleg met regionaal directeurs justitiehuisen omtrent uniforme regeling verplichte buitenstage voor de stagiairs op het justitiehuis.
- 12 juni:
 - opstelling van de eindevaluatie van de stagiairs van wie de stage verstrijkt op 30 september 2015.
 - demonstratie van het digitaal ECE- platform.
- 11 september:
 - goedkeuring van de programma's van de buitenstages van de gerechtelijke stagiairs die de stage hebben aangevangen op 1 oktober 2014 en van drie gewezen parketjuristen (verkort

²⁵ Op 11 december 2015 werd de nieuwe directeur van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding voorgedragen als nieuwe voorzitter van beide commissies.

traject) die de stage aanvatten op 1 oktober 2015.

- Voorbereiding van de voorstelling van de ECE op het herfstseminarie.
- 11 december:
 - nieuw voorzitterschap van de ECE: officiële stemming.
 - goedkeuring van een uniform sjabloon van het evaluatieformulier betreffende de buitenstage.
 - bespreking van het voorontwerp van de 'Potpourri-wet' betreffende de hervorming van de gerechtelijke stage.

Voor meer informatie over de evaluaties van de ECE raadpleeg de rubriek 'Gerechtelijke stage' (cf. infra).

3. Organisatiemanagement

3.1 Financiële middelen

3.1.1 Dotatie

De dotatie 2015

De aan het IGO toegekende kredieten worden jaarlijks ingeschreven op de administratieve begroting van de FOD Justitie (basisallocatie 12.56.61.41.40.01).

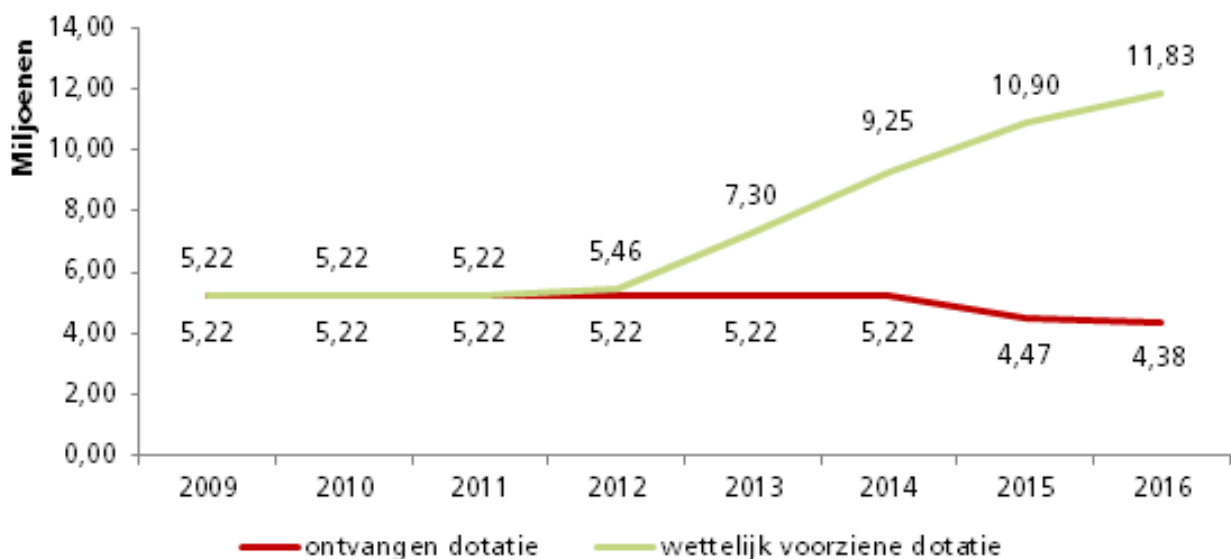
Artikel 38 van de organieke wet houdende de oprichting van het IGO regelt de financiering van het IGO. De financiële middelen worden in dit artikel uitdrukkelijk bepaald als een percentage van de jaarlijkse loonmassa van het personeel dat het IGO overeenkomstig zijn wettelijk toegekende opdracht moet opleiden (in casu de magistraten en het personeel van de rechterlijke orde).

In dit artikel 38 wordt het minimumbedrag van de dotatie aan het IGO vastgelegd op 0,9% (of 5.220.000 euro) voor het eerste jaar dat volgt op het jaar van inwerkingtreding van de wet houdende de oprichting van het IGO. Volgens diezelfde wet zou dit percentage gedurende de vier daarop volgende budgettaire jaren jaarlijks worden verhoogd met 0,25% om uiteindelijk de drempel van 1,9% van de loonmassa te bereiken. Desondanks deze wettelijke bepaling werd de dotatie voor de begrotingsjaren 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014 telkens bevroren op 5.220.000 euro.

Voor het begrotingsjaar 2015 werd de effectieve dotatie aan het IGO aanzienlijk verminderd tot 4.470.000 euro of slechts 38% van de wettelijke voorziene dotatie. Daarmee dook de verleende dotatie zelfs onder het bedrag dat werd toegekend bij zijn oprichting in 2009. Indien de financiering dit wettelijk voorziene groeipad, zoals voorzien in art. 38, had gerespecteerd, dan zou de dotatie aan het IGO 11.830.000 euro bedragen voor het begrotingsjaar 2015.

Het IGO begrijpt en respecteert de budgettaire beslissingen van de regering, maar beklemtoont dat dergelijke besparingen onvermijdelijk leiden tot een gekortwiekt opleidingsbeleid.

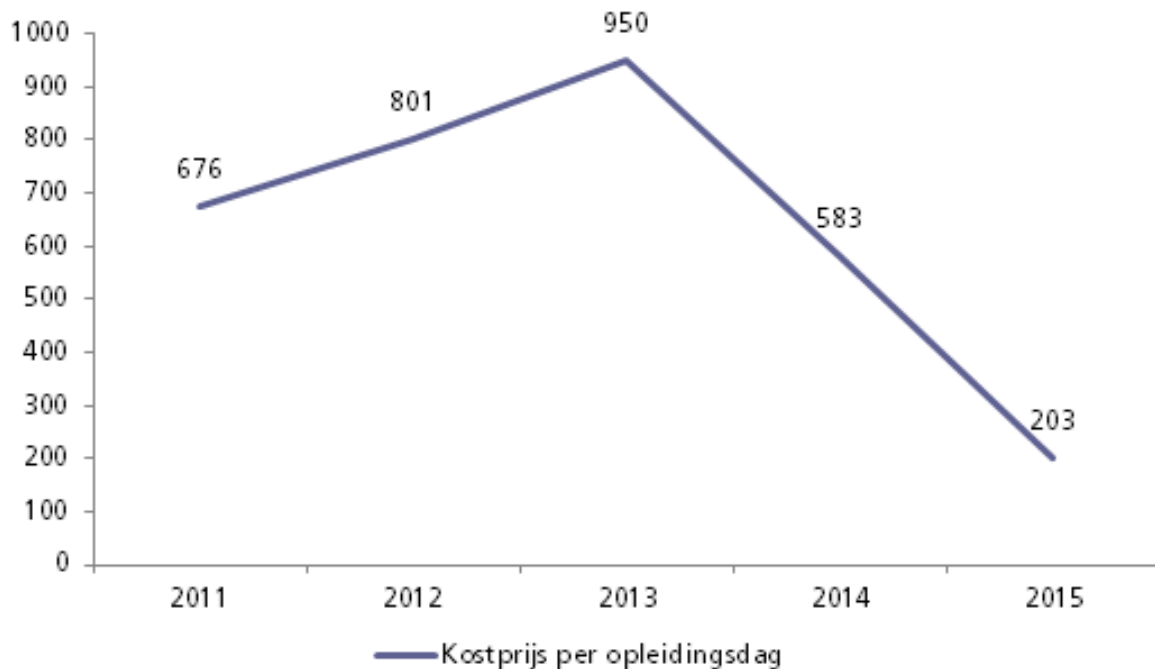
Evolutie van de ontvangen en de wettelijk voorziene dotatie in miljoenen

De kostprijs per opleidingsdag

Ondanks deze aanzienlijke budgettaire beperkingen heeft het IGO alles in het werk gesteld om de kostprijs per opleidingsdag²⁶ te verminderen door te besparen op de algemene werking, het personeel en de opleidingen. Zo werd de kostprijs per opleidingsdag in 2015 herleid tot 203 euro per opleidingsdag of een besparing ten opzichte van 2013 met maar liefst 79%. In deze berekening zijn alle uitgaven van het IGO integraal opgenomen.

Evolutie van de kostprijs per opleidingsdag

Het aantal opleidingsdagen per justitiemedewerker

In 2015 heeft het IGO per lid van zijn doelgroep 1,6 opleidingsdagen georganiseerd.²⁷ Indien het IGO had kunnen beschikken over de bij wet voorziene dotatie, had het 3,9 opleidingsdagen²⁸ per justitiemedewerker kunnen organiseren.

3.1.2 Rekeningen en controle

Het boekhoudkundige jaar van het IGO valt samen met het burgerlijk jaar, dit wil zeggen dat het loopt van 1 januari tot 31 december. Met akkoord van het Rekenhof worden facturen m.b.t. het voorbije jaar evenwel geboekt op de rekeningen en aangerekend op de begroting van dat jaar voor zover zij:

- regelmatig budgettair en juridisch werden vastgelegd tijdens dat jaar; en
- werden betaald vóór 1 maart van het daaropvolgende jaar.

²⁶ Opleidingsmandagen = het aantal deelnemers x het aantal opleidingsdagen per deelnemer. De kostprijs per opleidingsmandag (cost to serve) wordt berekend door de totale operationele kosten van het IGO te delen door het totale aantal georganiseerde opleidingsmandagen.

²⁷ Het IGO heeft in 2015 een totaal van 24.323 opleidingsmandagen georganiseerd. Gelet op het feit dat het doelpubliek van het IGO circa 15.000 personen betreft, komt dit neer op 1,6 opleidingsdag per medewerker.

²⁸ Het gaat in dit hypothetisch geval om 58.276 opleidingsmandagen.

De jaarrekening van het voorbije jaar en het overzicht van alle geregistreerde uitgaven per begrotingspost wordt tegen de maand april opgesteld. Zij worden nadien aan een controle onderworpen.

Het IGO is wettelijk onderworpen aan de externe controle 'a posteriori' door de regeringscommissarissen en het Rekenhof.

Daarnaast besliste het IGO om de boekhouding van het Instituut eveneens te laten controleren door een bedrijfsrevisor. De bedrijfsrevisor voerde zijn werkzaamheden uit in overeenstemming met de controleaanbeveling van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren in verband met het beperkt nazicht.

3.2 Personeel

Het IGO geeft uitvoering aan het personeelsplan zoals goedgekeurd door de raad van bestuur in december 2013.

Eind 2015 beschikte het IGO over een administratieve ondersteuning die verzekerd werd door 26 personeelsleden, met uitzondering van:

- drie bodes in het kader van een buitengewone tewerkstelling;
- één gedetacheerd magistraat, waarvan de budgettaire impact ten laste bleef van de FOD Justitie, voor de opvolging van het internationaal opleidingsbeleid – magistraat met opdracht internationaal.

De gedetacheerde magistraat werd bij KB van 9 december 2015 benoemd als vrederechter van het derde kanton te Antwerpen, en de procedure om deze gedetacheerde magistraat te vervangen is momenteel lopende.

Een administratief assistent van de afdeling opleiding van het IGO, waarvan de budgettaire impact ten laste blijft van het IGO, en die bijgevolg mee opgenomen is in het totale aantal van 26 personeelsleden, werd met ingang van 16 november 2015 ter beschikking gesteld van het kabinet van de Koning. Op 19 november 2015 werd hiervoor een besluit tot toekenning van een bezoldigd verlof van onbepaalde duur opgesteld.

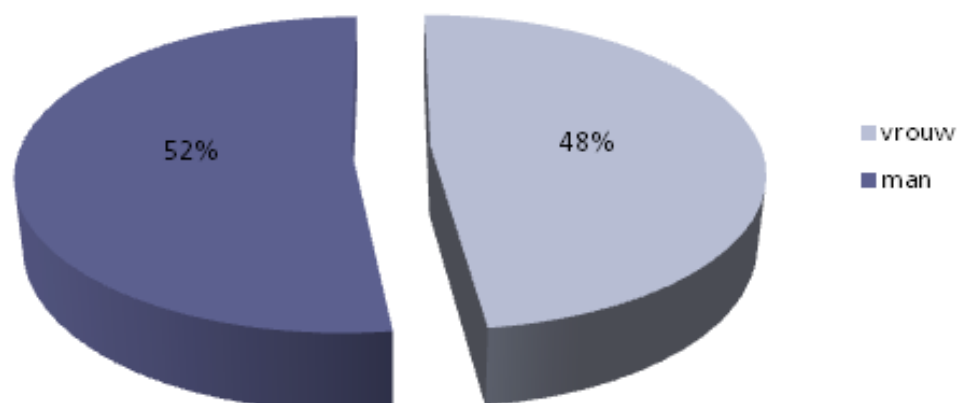
Rekening houdende met voorgaande personeelsbewegingen, werd het personeelskader volledig ingevuld overeenkomstig het personeelsplan 2013. Het ingevulde personeelsplan omvat bijgevolg:

Niveau	Aantal
A	8
B	12
C	3
D	2

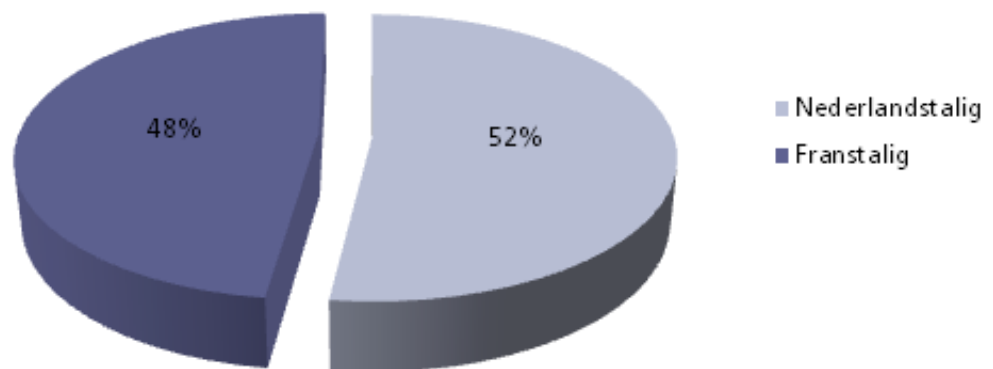
Dit gaf eind 2015 volgende invulling:

Samenstelling personeel		
Functie	VTE	Niveau
Afdeling opleidingsdiensten		
Adviseur	1	A
Attachés opleiding	5	A
Administratief deskundigen opleiding	4	B
Administratief deskundige (logistiek)	1	B
Administratief assistenten opleiding	3	C
Afdeling ondersteunende diensten		
Adviseur	1	A
Attaché (communicatie)	1	A
Management assistent	1	B
Administratief deskundige	1	B
Deskundige (boekhouder)	2	B
Deskundige (ICT)	2	B
Deskundige (HRM)	1	B
Onderhoudsmedewerker	1	D
Administratief medewerker (chauffeur)	1	D
Totaal	25	

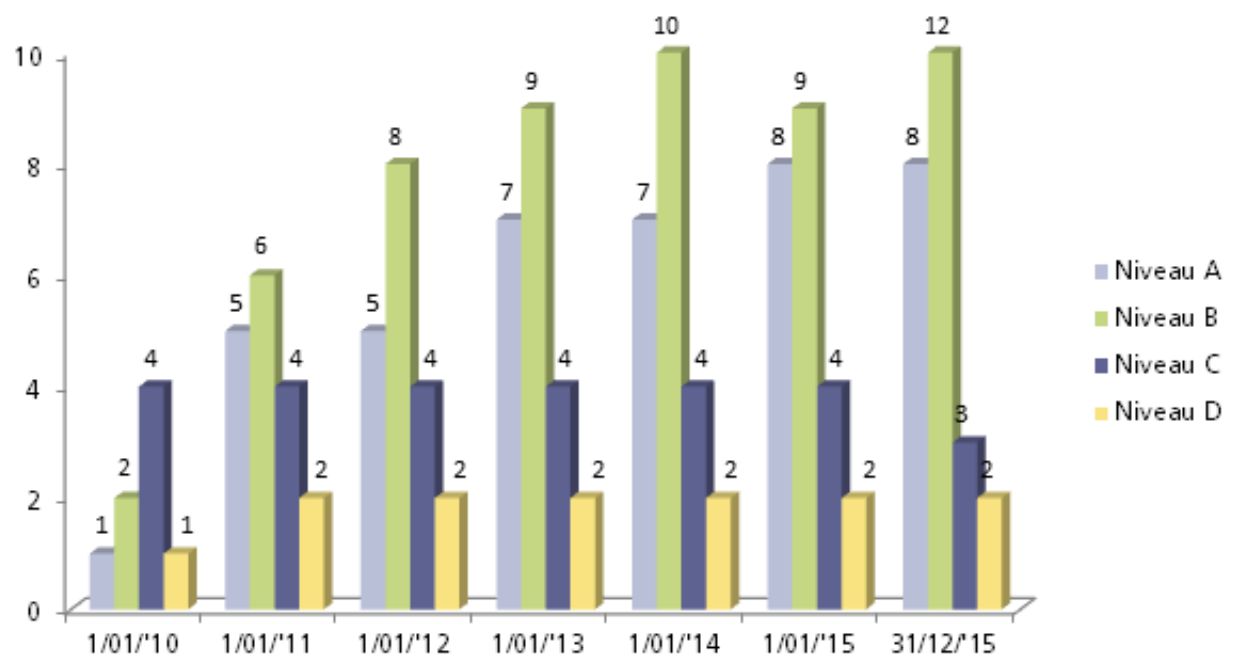
Gendergelijkheid IGO

Taalkader personeel

Evolutie personeel per niveau

4. Opleidingsactiviteiten

4.1 Doelpubliek

De kerntaak van het IGO is de gerechtelijke opleiding waarmee het, overeenkomstig artikel 7, § 2, van de wet van 31 januari 2007, zoals gewijzigd door artikel 2 van de wet van 24 juli 2008, 'uitsluitend' voor zijn doelgroep is belast. Die doelgroep is opgesomd in artikel 2 van de wet, onder 1° tot 10°:

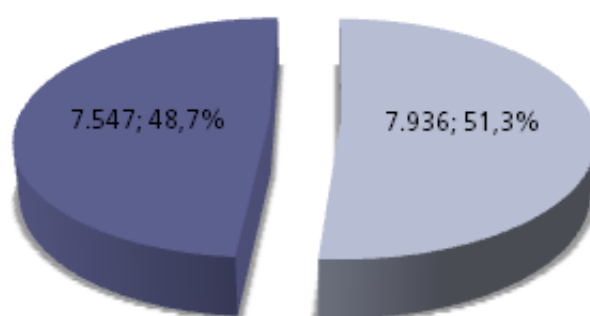
- de beroepsmagistraten van de rechterlijke orde;
- de plaatsvervangende magistraten, de raadsheren en rechters in sociale zaken, de rechters in handelszaken en de assessoren in strafuitvoeringszaken;
- de gerechtelijke stagiairs;
- de referendarissen;
- de parketjuristen;
- de attachés in de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het hof van cassatie;
- de leden van de griffies;
- de leden van de parketsecretariaten;
- de personeelsleden van de griffies en van de parketsecretariaten;
- de personeelsleden van niveau A die de titel dragen van attaché, adviseur of adviseur-generaal.

Oorspronkelijk had de wetgever binnen de directie van het IGO twee afdelingen ingevoerd, de afdeling magistraten en de afdeling rechterlijke orde, elk geleid door een adjunct-directeur die bevoegd was voor een specifiek deel van de doelgroep.²⁹ Ingevolge artikel 48 van de wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie werd de instelling van deze twee afdelingen opgeheven omdat deze door de realiteit was achterhaald. In de praktijk worden immers heel wat opleidingen voor beide categorieën samen georganiseerd omdat dit toelaat meer synergiën tot stand te brengen en meer opleidingen te organiseren waaraan zowel de magistraten als het gerechtspersoneel kunnen deelnemen.

²⁹ Zie het oorspronkelijke art. 12 van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (BS 2 februari 2007).

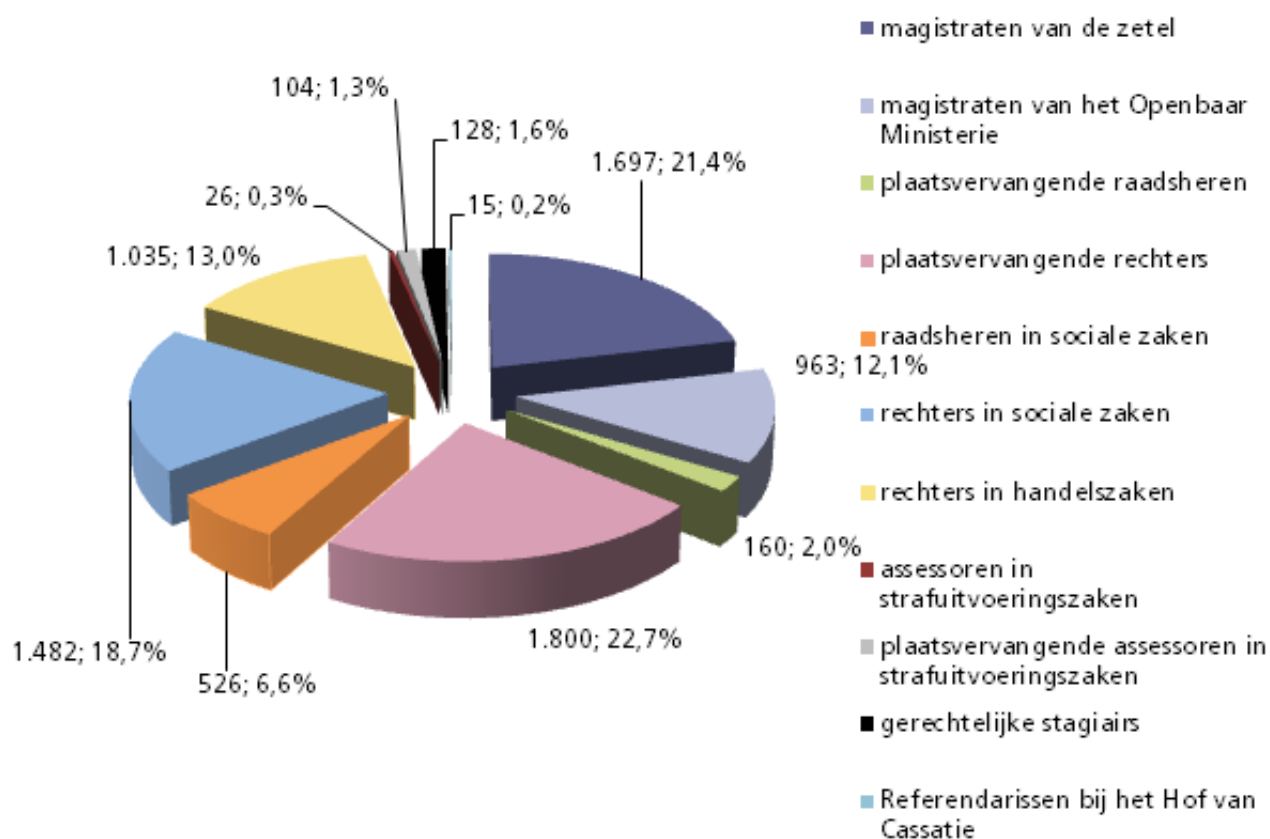
Doelpubliek	
Magistraten	
beroepsmagistraten van de rechterlijke orde	2.660
magistraten van de zetel	1.697
magistraten van het openbaar ministerie	963
plaatsvervangende magistraten	1.960
plaatsvervangende raadsheren	160
plaatsvervangende rechters (186 REA – 99 ARB – 153 KPH – 240 POL – 1122 VRE)	1.800
raadsheren en rechters in sociale zaken (bron: FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg)	2.008
raadsheren	526
rechters	1.482
rechters in handelszaken	1.035
assessoren in strafuitvoeringszaken	26
plaatsvervangende assessoren in straf- uitvoeringszaken	104
gerechtelijke stagiairs (op 15/01/2016)	128
referendarissen bij het hof van cassatie	15
Subtotaal	7.936
Personeel rechterlijke orde	
Referendarissen	69
Parketjuristen	163
attachés in de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het hof van cassatie	9
leden van de griffies	1.612
leden van de parketsecretariaten	705
personeelsleden van de griffies en van de parketsecretariaten	4.920
personeelsleden van niveau A die de titel dragen van attaché, adviseur of adviseur-generaal	69
Subtotaal	7.547
Algemeen totaal	15.483

Doelpubliek IGO (15.483)

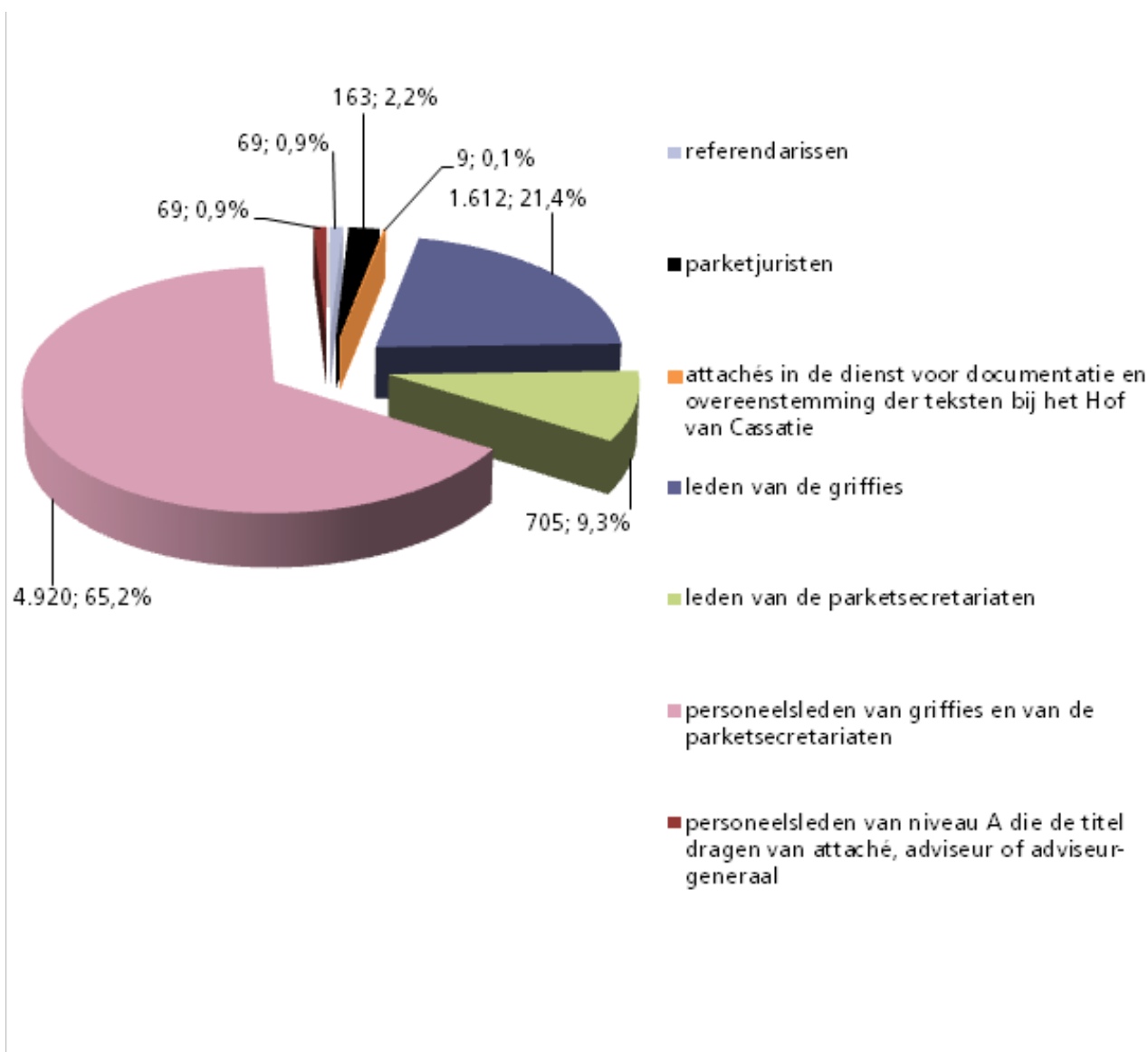

■ Magistraten ■ Personeel rechterlijke orde

Doelpubliek: magistraten (7.936)

Doelpubliek: personeel rechterlijke orde (7.547)

4.2 Opleidingen algemeen

Overeenkomstig zijn missie, geëxpliciteerd in het beleidsplan 2010-2016, focust het IGO sinds 2009 op het concipiëren en ontwikkelen van opleidingen die heel sterk met de gerechtelijke beroepspraktijk verbonden zijn.

2015 was wederom een cruciaal jaar voor justitie: de implementatie van de grootste hervorming van justitie sinds jaren die gepaard gaat met de schaalvergroting van de gerechtelijke arrondissementen; de responsabilisering van de korpschefs; en de nieuwe regeling inzake het verzelfstandigd beheer van de middelen voor de rechterlijke organisatie is volop aan de gang. Dit vertaalde zich ook in een aangepast opleidingsaanbod van het IGO.

In lijn met zijn beleidsplan, de strategische visienota d.d. 18 september 2013³⁰, de richtlijnen van de Hoge Raad voor de Justitie en de resultaten van de eerste behoeftenanalyse uit 2013 heeft het IGO in 2015 essentiële keuzes gemaakt teneinde een optimale bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de kritieke competenties die nodig zijn voor het welslagen van deze hervorming:

³⁰ Deze behoeftenanalyse werd in de zomer van 2013 uitgevoerd bij de korpschefs van de magistraten, de hoofdgriffiers en de hoofdsecretarissen.

- **Meer focus op de initiële opleiding:** om het risico op competentieverlies ingevolge de pensioneringsgolf in te perken, werd gekozen om nog sterker dan voorheen in te zetten op de initiële opleiding, zowel van de magistraten als van het gerechtspersoneel.
- **Internationale opleiding:** het Europees en internationaal recht sijpelde steeds meer door in de 'Belgische' opleidingen, ook deze bestemd voor het gerechtspersoneel.
- **Managementopleiding als ondersteuning:** diverse nieuwe acties werden opgezet binnen de as van de bestuurlijk-organisatorische competenties. De nood aan effectieve ondersteuning van de korpschefs van de magistraten vertaalde zich in een doordacht aanbod van managementopleidingen uitgewerkt op maat van de betrokken doelgroep.
- **Decentralisatie van de opleidingen:** waar mogelijk werden de opleidingen georganiseerd op een gedecentraliseerde basis, in het bijzonder voor de personeelsleden van de rechterlijke orde.
- **Nieuw technologieën om de toegankelijkheid te vergroten:** nieuwe technologieën (onder meer e-learning) werden aangewend om een groter deel van de doelgroep van het IGO te bereiken.
- **Nieuwe en hernieuwde samenwerkingsakkoorden:** met talrijke instellingen en stakeholders werden formele of informele partnerships, samenwerkingsakkoorden of -verbanden afgesloten (het OFO, het EJTN, de Raad van Europa, ERA, ECSA, het B-CCentre (KU Leuven), de Stichting BeNeLux-Universitair Centrum, het Koninklijk Verbond van Vrede- en Politierechters, de Unie der Rechters in Handelszaken van België, de Koninklijke Federatie van hoofdgriffiers van de vrederechters en politierechtbanken, de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat en de Belgisch Technische Coöperatie, wat toegelaten heeft het opleidingsaanbod van het IGO aanzienlijk te vergroten.

Anomalie in de organieke wet van het IGO

De opleiding 'De uitvoering van geldstraffen' legt een anomalie bloot in de organieke wet van het IGO. In 2015 organiseerde het IGO deze opleiding voor de tweede keer in het kader van het actieplan 'Uitvoering van de geldstraffen' (12 februari 2014) van de regering Di Rupo³¹.

De anomalie situeert zich op het niveau van de doelgroep van deze opleiding: onder de deelnemers bevonden zich ook ontvangers der domeinen en penale boeten van de FOD Financiën; dit op uitdrukkelijk verzoek van de toenmalige ministers van Justitie (A. Turtelboom) en Financiën (K. Geens) met het oog op een betere inning van de penale boetes zoals voorzien in voornoemd actieplan.

Nochtans is de doelgroep volgens de wet beperkt tot de magistraten en het gerechtspersoneel³². Een aanpassing van deze wet dringt zich dan ook op, zodat ook andere actoren dan de magistraten en het gerechtspersoneel kunnen deelnemen aan opleidingen van het IGO en de implementatie van welbepaalde hervormingen en maatregelen (zoals in het geval hierboven) optimaal kan verlopen.

Concreet zal dit toelaten dat het IGO, zoals voorzien in bedoeld actieplan, op regelmatige basis en binnen een daartoe aangepast wettelijk kader, opleidingen aanbiedt voor magistraten, parketsecretarissen, griffiers en ontvangers der penale boeten van de FOD Financiën.

³¹ Deze opleiding volgde op een opvolgingsaudit 'Uitvoering van de penale boeten' (januari 2014) van het Rekenhof.

³² Zie art. 2 en 7 van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding.

4.3 Richtlijnen

4.3.1 Richtlijnen voor de afdeling magistraten

Voor de personen bedoeld in artikel 2, 1° tot 3°, van de wet van 31 januari 2007 (dit wil zeggen de doelgroep van de afdeling magistraten) dienen de programma's in overeenstemming te zijn met de richtlijnen die ter zake worden voorbereid door de Verenigde Benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ) en door zijn algemene vergadering worden bekrachtigd³³.

De meest recente richtlijnen van de HRJ dateren van 2012³⁴. De vijf prioriteiten opgesomd in deze richtlijnen zijn:

- opleidingsprogramma's uitbouwen met oriëntaties, doelstellingen en strategieën op maat gesneden van de doelgroepen;
- decentraliseren en technologisch vernieuwen zodat het IGO aan zijn volledige doelpubliek meer opleidingen kan geven;
- organisatie van meer opleidingen bestemd voor de pas benoemde magistraten en de niet-beroepsmagistraten. Deze zouden minstens een 'basisopleiding' moeten krijgen, met een bijzondere aandacht voor de rechtspleging, de deontologie en de contouren van het beroepsgeheim;
- optimalisering van de samenwerking met de universiteiten en de hogescholen in het kader van de bij wet voorziene mogelijkheden;
- terbeschikkingstelling aan de korpschefs van meer managementopleidingen of opleidingen die gericht zijn op het verwerven van niet-juridische vaardigheden die zouden kunnen bijdragen tot een verbetering van hun rechtscollege/korps, in het bijzonder op het vlak van human resources.

In februari 2015 deelde het IGO aan de HRJ de nodige informatie mee m.b.t. de stand van zaken van de implementatie van deze prioriteiten in de opleidingen teneinde de HRJ toe te laten over te gaan tot een eerste evaluatie van zijn richtlijnen van 2012.

4.3.2 Richtlijnen voor de afdeling rechterlijke orde

Artikel 3 van het KB van 18 mei 2009 tot vaststelling van de rechten en plichten op gerechtelijke opleiding, evenals de uitvoeringsmodaliteiten van de opleidingen ten aanzien van de personen bedoeld in artikel 2, 4° tot 10°, van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding bepaalt dat:

"De Minister van Justitie zich laat bijstaan door een begeleidingscomité inzake gerechtelijke opleiding, dat belast is met:

1. *het onderzoeken van de opleidingsbehoeften;*
2. *het voorbereiden van de richtlijnen met betrekking tot de opleidingsprogramma's welke genoemd zijn in artikel 8, § 1, eerste lid van de Wet;*
3. *het hem voorleggen van voorstellen inzake het uitwerken van de lijst van gecertificeerde opleidingen voorzien in artikel 281 van het Gerechtelijk Wetboek."*

In het verleden heeft de directie van het IGO de raad van bestuur en het wetenschappelijk comité evenals de minister van Justitie gewezen op de mogelijke overlapping met de wettelijke bevoegdheden van het IGO. Men kan alleen maar vaststellen dat er op dit ogenblik nog geen enkele beslissing genomen is m.b.t. de rol en de opdrachten die door dit begeleidingscomité vervuld worden.

³³Zie art. 8, tweede lid, van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding.

³⁴ Richtlijnen voor de opleiding van magistraten en gerechtelijke stagiairs, voorbereid door de Verenigde Benoemings- en Aanwijzingscommissie op 30 mei 2012 en bekrachtigd door de Algemene vergadering op 30 mei 2012, www.hrv.be.

De meest recente richtlijnen inzake de programma's voor de gerechtelijke opleiding van de referendarissen, de parketjuristen, de attachés in de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie, de leden van de griffies en de parketsecretariaten werden medegedeeld bij schrijven van de minister van Justitie van 9 september 2013 en hadden betrekking op de opleidingsbehoeften voor 2014. Meer in het bijzonder ging het om de volgende opleidingen:

Specifieke opleiding

- Tweektaligheid

Het betreft een opleiding Nederlands en Frans voor de leden van de griffies en de parketten van het arrondissement Brussel zodat zij het niveau 'voldoende' behalen zoals bepaald in de wet.

- Opleiding voor de nieuw benoemden (griffier en secretaris)

Het IGO biedt reeds sinds 2012 een opleidingstraject voor nieuwe functiehouders aan, in samenwerking met enkele hogescholen. Dit opleidingstraject bestaat uit vier basismodules (rechterlijke organisatie, deontologie, juridische terminologie en onthaal) en specifieke modules in functie van het uitgeoefende ambt (o.a. beginselen van burgerlijk procesrecht, beginselen van strafprocesrecht etc.).

Gezien het competentieniveau en de ervaring van de deelnemers soms zeer uiteenlopend blijken te zijn, vraagt de minister om homogene groepen van deelnemers samen te stellen.

- Initiële opleidingen

De bestaande initiële opleidingen worden als goed ervaren en moeten worden voortgezet.

- Voorbereidingen selecties

Dit betreft de voorbereiding van het gerechtspersoneel zowel op wervings- en bevorderingsselecties via Selor als op selecties met plaatselijke jury's.

Voortgezette opleiding

- Psychosociale opleidingen

De reeds aangeboden opleidingen moeten worden voortgezet maar op een zo gedecentraliseerd mogelijke basis.

- Managementopleidingen

De bestaande managementopleiding moet worden voortgezet.

Daarnaast moet er dringend worden voorzien in een opleidingsaanbod dat modules bevat inzake kennisoverdracht en kennisbeheer teneinde het verlies van kennis door pensioenen in de komende jaren te voorkomen (o.m. Business Proces Reengineering, Business Proces Management, kennisbeheer, kennisoverdracht).

Andere uit te werken modules hebben betrekking op organisatieontwikkeling, competentie management, opstellen van strategische projecten, probleemoplossing en motivatie van het personeel.

In het kader van de evolutie van de nieuwe loopbanen zal ook aandacht moeten uitgaan naar opleidingen inzake evaluatie en ontwikkelcirkels.

- Opleidingen inzake gerechtelijke vaardigheden

Naast het voortzetten van de bestaande opleidingen moeten ook specifieke opleidingen inzake nieuwe wetten en regelgeving worden aangeboden.

- Informatica-opleidingen

De door het IGO te organiseren ICT-opleidingen sluiten aan bij de strategische krachtlijnen voor de

informatisering van de rechterlijke orde (2012-2014).

Extra aandachtspunten

Ten slotte vroeg de minister nog om aandacht te hebben voor de volgende punten:

- Een maximaal aanbod van gedecentraliseerde opleidingen;
- Het bereiken van alle personeelsleden met het opleidingsaanbod;
- Een evenwicht tussen theoretische en praktische opleidingen enerzijds en een goede afstemming van de behoeften van de deelnemers op het aanbod van de opleiders;
- De organisatie van themadagen of workshops met de uitwisseling van praktische ervaringen;
- De organisatie van een aantal “nuttige” opleidingen die gevraagd worden door de medewerkers van het terrein zoals de administratieve behandeling van dossiers (afzonderlijk voor parket en griffie), omgaan met informatie, persoonlijke effectiviteit, interne en externe communicatie etc.

Naast deze richtlijnen bevatte ook het justitieplan d.d. 18 maart 2015 van minister K. Geens een duidelijke missie voor het IGO, meer bepaald waar gesteld werd:

“het Instituut voor de Gerechtelijke Opleiding (IGO) moet meer investeren in de vorming van het gerechtspersoneel en de vorming inzake ICT in het bijzonder, en dit zowel bij de verdeling van het vormingsbudget als de organisatie van het aanbod”³⁵.

Het IGO heeft deze missie ter harte genomen, zoals moge blijken uit onderstaand overzicht waarin kort de voornaamste speerpunten binnen elk opleidingsdomein worden toegelicht.

4.4 Opleidingsaanbod 2015

4.4.1 Nieuwe opleidingen aangeboden door het IGO

In 2015 werden heel wat nieuwe opleidingen ontwikkeld, zowel voor de magistraten maar in nog ruimer mate voor het gerechtspersoneel, meer bepaald:

Voor de magistraten

- Het strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek
- Intervisie voor korpschefs
- Reflectiedag ‘Welke perspectieven zijn er voor het ambt van onderzoeksrechter?’³⁶
- Adoptie
- Economisch en financieel strafrecht: strijd tegen witwassen
- Basisopleiding lichamelijke schade
- Holocaust, mensenrechten en justitie
- Detectie en preventie van radicalisering
- Cybercrime (grondige opleiding)

³⁵ Het Justitieplan. Een efficiëntere justitie voor meer rechtvaardigheid. 349, p. 107.

³⁶ Deze reflectiedag werd georganiseerd op 30 april 2015, op vraag van de Belgische Vereniging van onderzoeksrechters, ingevolge de voorstelling van het Justitieplan van minister K. Geens.

Voor het gerechtspersoneel

- Praktische aspecten m.b.t. de familie- en jeugdrechtbanken
- Verdieping vennootschapsrecht
- Verkoop van een onroerend goed
- Huurrecht
- Opleiding voor griffiers belast met de bijstand van de onderzoeksrechter (verdiepingsmodule)
- Welzijn op het werk voor leidinggevenden
- ARTT³⁷ voor systeembeheerders
- ARTT Collectieve schuldenregeling
- Opfrissingscursus BGC³⁸
- Sharepoint
- Diverse opleidingen in het kader van de nieuwe evaluatiecycli voor personeelsleden van de rechterlijke orde:
 - De opvolging van de planning
 - Het functioneringsgesprek
 - Train the trainer voor de workshop 'het evaluatiegesprek'
 - Het evaluatiegesprek
 - Communicatietechnieken voor leidinggevenden (e-learning)
- Europese uitwisseling van griffiers³⁹

Zowel voor magistraten als voor het gerechtspersoneel

- Business Process Management voor magistraten van de zetel en griffiers.

³⁷ ARTT is een applicatie die gebruikt wordt in de arbeidsrechtbanken.

³⁸ BGC is een applicatie die gebruikt wordt in de burgerlijke griffie van de rechtbanken van eerste aanleg.

³⁹ Dit is een project waarvan het IGO partner is, samen met de scholen voor griffiers van Frankrijk, Spanje en Portugal. Het project werd uitgewerkt ingevolge een oproep van de Europese Commissie tot het indienen van voorstellen teneinde bij te dragen tot een betere kennis van het Europees recht en een betere Europese samenwerking. Het wordt integraal gefinancierd door de Europese Commissie en onderstreept hoe belangrijk het is dat alle geledingen van de rechterlijke organisatie een betere kennis van het Europees recht en van de diverse Europese rechtssystemen verwerven. Het is de eerste maal dat deze uitwisseling van griffiers georganiseerd wordt.

4.4.2 Overzicht van de opleidingen aangeboden door het IGO

In onderstaande tabel worden alle opleidingen weergegeven die het IGO in 2015 heeft georganiseerd.

I. Technisch-justitiële competenties		
Thema	Aantal dagen	Aantal deelnemers
I.1. Initiële opleiding		
1. Lenteseminarie: opleiding voor de eerstejaars gerechtelijke stagiairs alsook voor recent benoemde magistraten van het parket en het arbeidsauditoraat	5	76
2. Herfstseminarie: opleiding voor de gerechtelijke stagiairs	5	130
3. Initiële opleiding voor de magistraten die laureaat zijn van het examen inzake beroepsbekwaamheid of van het mondeling evaluatie-examen (apart voor zetel en parket)	10	Aantal deelnemers zit verwerkt in de diverse initiële opleidingen die hieronder zijn opgenomen.
4. Initiële opleiding voor plaatsvervangende rechters	2	18
5. Initiële opleiding voor de raadsheren en rechters in sociale zaken	2	132
6. Initiële opleiding voor de rechters in handelszaken	2	84
7. Deontologie	2	110
8. De politiediensten	5	60
10. Internationale samenwerking in strafzaken en in politiezaken	3	84
11. Bewijs in strafzaken en technische en wetenschappelijke vooruitgang	5	79
12. Plaats van het slachtoffer in het strafrechtelijk bestel	2	64
13. Kwalificatie van misdrijven en opstelling van eindvorderingen	3	78
14. Alternatieve straffen en maatregelen	3	48
15. Cybercrime (basisopleiding)	3	114
16. AIKOS (Europese uitwisseling van gerechtelijke stagiairs)	10	83
17. Inbeslagneming en verbeurdverklaring	2	34
18. Verdovende middelen	1	66
19. Basisopleiding voor nieuw aangeworven personeelsleden	3	56
20. Opleidingstraject: Inleiding tot het strafrecht en strafprocesrecht (ST)	2	57
21. Opleidingstraject: Inleiding tot het burgerlijk procesrecht (BU)	2	46
22. Opleidingstraject: Inleiding tot het arbeidsrecht (SO)	3	10
23. Opleidingstraject: Inleiding tot het vennootschapsrecht (VE)	2	6
24. De gerechtskosten in strafzaken	1	133
I.2. Permanente opleiding		
25. Mensenhandel en -smokkel	2	43
26. Cybercrime (grondige opleiding)	2	55
27. Verkeer	1	72
28. Uitwisseling van beroepservaringen tussen onderzoeksrechters	2	40
29. Reflectiedag voor onderzoeksrechters: 'Welke perspectieven zijn er voor het ambt van onderzoeksrechter?'	1	48

30. Uitwisseling van beroepservaringen tussen parketmagistraten gespecialiseerd in het gebruik van bijzondere opsporingsmethoden	1	32
31. Economisch en financieel strafrecht: strijd tegen witwassen	1	69
32. Detectie en preventie van radicalisering	1	93
33. Het strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek	1	72
34. Wapenwetgeving	1	44
35. Uitvoering van geldstraffen	1	87
36. Gespecialiseerde opleiding voor onderzoeksrechters	6	41
37. Sociaal strafrecht en sociaal strafprocesrecht voor correctionele rechters (Het sociaal strafwetboek & de strijd tegen sociale fraude)	1	40
38. Gespecialiseerde opleiding voor voorzitters van het hof van assisen	3	14
39. De internering van personen die lijden aan een geestesstoornis	5	92
40. Samenwerking in strafzaken tussen België en Nederland	2	35
41. Opleidingstraject: Verdieping in strafrecht en strafprocesrecht	2	4
42. Strafprocesrecht in de praktijk	7	25
43. Het openbaar ministerie: zijn verschillende aspecten en omgeving	5	49
44. Uitvoering van straffen	3	38
45. Basisopleiding voor griffiers belast met de bijstand van de onderzoeksrechter	1	18
46. Grondige opleiding voor griffiers belast met de bijstand van de onderzoeksrechter	1	35
47. Beginselen van verkeersrecht	1	51
48. Basisopleiding lichamelijke schade	1	29
49. Uitwisseling van beroepservaringen over specifieke problemen van gerechtelijk recht	2	57
50. Gespecialiseerde opleiding voor magistraten van de familie- en jeugdrechtbanken (3 modules):		
• Module familierecht	3	88
• Module jeugdrecht	3	81
• Module horen van kinderen en minderjarigen	2	71
51. Gespecialiseerde opleiding voor de magistraten van de kamers voor minnelijke schikking van de familie- en jeugdrechtbanken	2	39
52. Opfrissingscursus BGC	1	26
53. Gespecialiseerde opleiding voor beslagrechters	4	26
54. Adoptie	1	47
55. Opleidingstraject: Verdieping in burgerlijk procesrecht	2	27
56. Bescherming van geesteszieken	2	26
57. Praktische aspecten m.b.t. de familie- en jeugdrechtbank	1	54
58. Voogdij	1	13
59. Burgerlijk procesrecht	7	41
60. Verkoop van een onroerend goed	2	3
61. Huurrecht	2	14
62. De nieuwe regelingen inzake bescherming van meerderjarige wilsonbekwame personen	1	35
63. Meerderjarige beschermde personen & MaCH	1	315
64. Rechtskroniek voor vrede- en politierechters en griffiers van de vrederechten en politierechtbanken	½	219
65. Uitwisseling van beroepservaringen tussen magistraten van de arbeidsgerechten	6 x ½	238

66. Permanente opleiding voor raadsheren en rechters in sociale zaken	2 x ½	67
67. ARTT voor systeembeheerders	1	13
68. ARTT Collectieve schuldenregeling	1	9
69. Welzijn op het werk voor leidinggevenden	1	21
70. Permanente opleiding voor rechters in handelszaken	2 x ½	164
71. Opleidingstraject: Verdieping in vennootschapsrecht	2	6
72. Boekhouding van de griffies	1	21
73. Fiscaal recht	6 x ½	118
74. Milieurecht	2	97
75. De nieuwe Belgische nationaliteitswet	1	26
76. Tuchtrect van de magistraten	1	44
77. Verloven en afwezigheden	1	60
78. EJTN-seminarie ' <i>Cooperation between members of the judiciary and other actors dealing with cross-border insolvency proceedings</i> '	3	86
79. Deelname van Belgische magistraten aan EJTN seminars in andere landen van de EU	2-4	11
80. EJTN-uitwisselingsprogramma voor gerechtelijke overheden 'PEAJ'	10	15
81. EJTN THEMIS competitie	3	3
82. EAJTN seminarie 'Voorkomen van en strijd tegen witwassen'	1	2
83. EJTN-seminarie ' <i>EU gender equality law</i> ' (in samenwerking met ERA)	2	2
84. Studiebezoek aan de internationale organisaties te Luxemburg (Hof van Justitie, Gerecht van eerste aanleg, Gerecht voor ambtenarenzaken)	1	21
85. Europese uitwisseling van griffiers	5	3
86. Summer trip 'De vervangbaarheid van de rechter'	2	45
87. Basisopleiding militaire technieken	5	25
88. Sharepoint	½	99
89. Opleidingsdagen ter voorbereiding van de bevorderingsexamens van SELOR (niveau A, B, C en D)	10 x ½	606
90. Taalopleidingen ter voorbereiding van het taalexamen van Selor (Frans of Nederlands)	/	61
91. Opleidingsverloven	/	92
Totaal aantal deelnemers		5.831

II. Bestuurlijk-organisatorische competenties		
Thema	Aantal dagen	Aantal deelnemers
92. Intervisie	5	26
93. Gespecialiseerde opleiding voor stagemeesters	2	31
94. Holocaust, mensenrechten en justitie	1	61
95. Train the trainer voor de opleiding 'De evaluatiecycli: voorbereiding voor leidinggevenden'*	3	16
96. De evaluatiecycli: voorbereiding voor leidinggevenden*	1	539
97. De evaluatiecycli: de opvolging van de planning*	1	145
98. De evaluatiecycli: het functioneringsgesprek*	1	61
99. Train the trainer voor de opleiding 'Het evaluatiegesprek'*	1	10
100. De evaluatiecycli: het evaluatiegesprek*	1	354

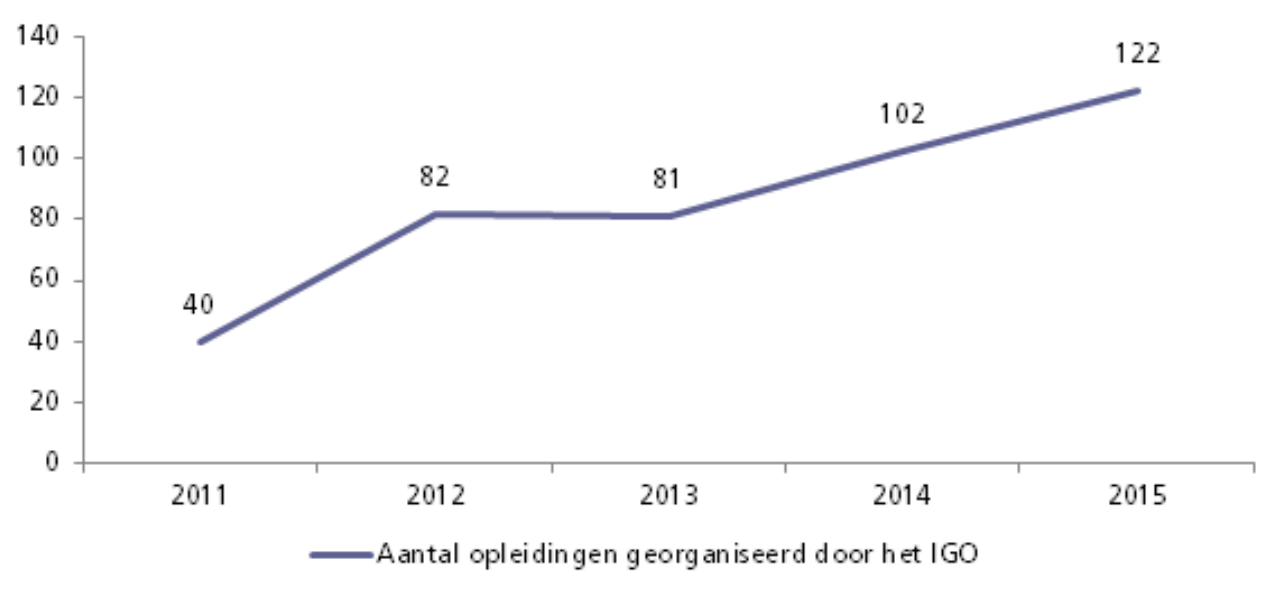
101. De nieuwe evaluatiecyclus voor personeelsleden van de rechterlijke orde (e-learning) - in samenwerking met het OFO: 'Cursus voor leidinggevendens'*	/	113
102. De nieuwe evaluatiecyclus voor personeelsleden van de rechterlijke orde (e-learning) - in samenwerking met het OFO: 'Cursus voor medewerkers'*	/	441
103. Business process management (introductie)	1	33
104. Business process management (toepassing)	3	57
105. Business process management (terugkomdag)	1	31
106. Lunchcauserieën		
• 'Alignement', een sleutelbegrip in het hedendaags management	½	31
• De magistraten van morgen	½	31
107. Timemanagement	1	91
108. Leadership	2	40
109. Projectbeheer	2	37
110. Change management	1	34
111. Outlook agendabeheer voor het openbaar ministerie (e-learning)	/	45
Totaal aantal deelnemers		2.227

* Diverse opleidingen in het kader van het nieuwe evaluatiesysteem voor het personeel van de rechterlijke orde

III. Sociaal-communicatieve competenties		
Thema	Aantal dagen	Aantal deelnemers
III.1. Initiële opleiding		
112. Redactie van vonnissen en arresten	4	56
113. Communicatie ter terechtzitting	3	44
114. Bemiddeling	2	48
115. Verhoortechnieken	5	52
116. Onthaal en contact met het publiek	2	37
III.2. Permanente opleiding		
117. De contacten met de pers (basisopleiding)	1	35
118. De contacten met de pers (cameratraining)	1	35
119. Interpersoonlijke communicatietechnieken, werken in teamverband en groepsdynamiek	3	69
120. Vergadertechnieken	1	52
121. Voorkomen van en omgaan met agressiviteit & conflicthantering	2	141
122. Stresshantering	1	199
Totaal aantal deelnemers		768
Algemeen totaal		8.826

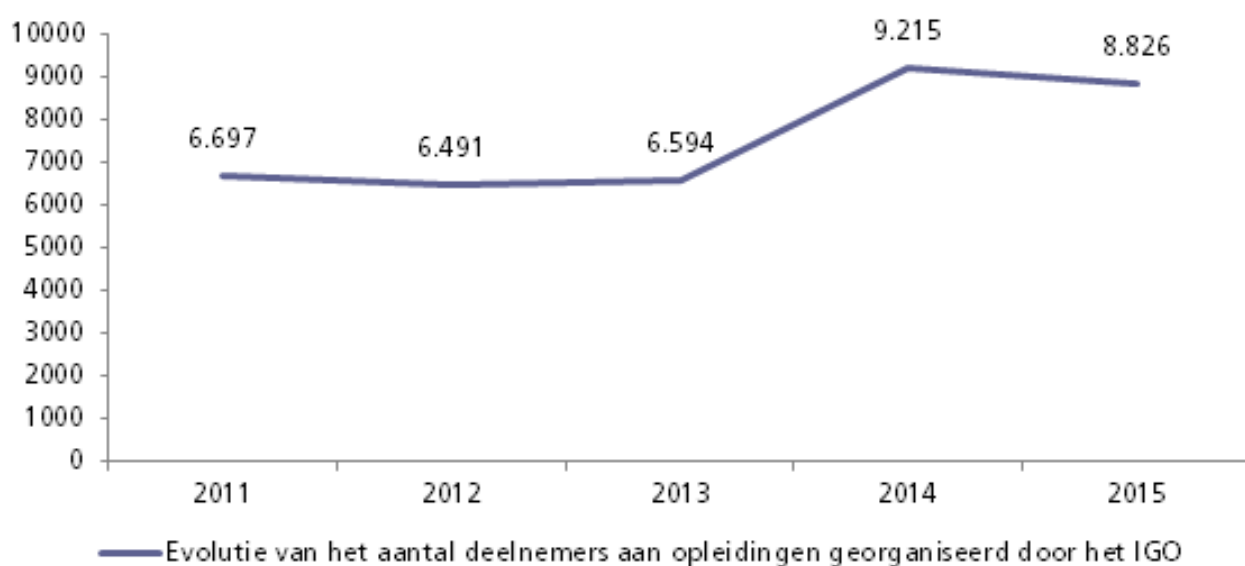
In vergelijking met 2014 is het aantal opleidingsthema's aangeboden door het IGO toegenomen van 102 tot 122.

Aantal opleidingen georganiseerd door het IGO

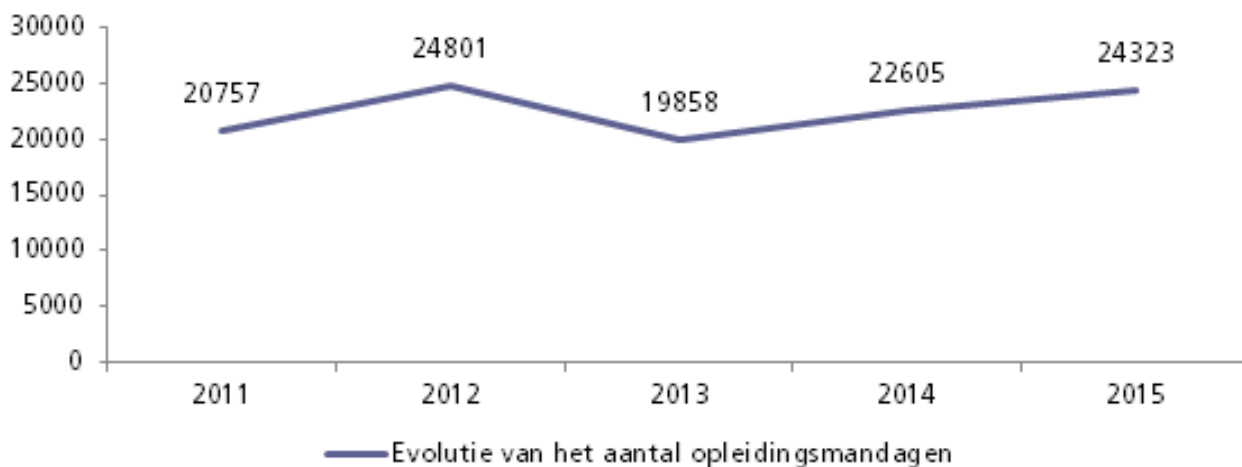
Het aantal deelnemers daarentegen liep lichtjes terug van 9.215 naar 8.826. Deze daling is mogelijk te wijten aan een toenemende werklast binnen de gerechten.

Evolutie van het aantal deelnemers aan opleidingen georganiseerd door het IGO

Het aantal opleidingsmandagen⁴⁰ nam in 2015 echter wel opnieuw toe.

Evolutie van het aantal opleidingsmandagen

Wanneer het totaal aantal van 8.826 deelnemers aan de eigen opleidingen van het IGO in 2015 uitgesplitst wordt naar magistraten respectievelijk personeelsleden van de rechterlijke orde komen we uit op 4.080 magistraten (46%) en 4.670 personeelsleden van de rechterlijke orde (53%). De overige 76 deelnemers (1%) zijn extern aan de doelgroep van het IGO.

Het lichte overwicht van personeelsleden van de rechterlijke orde op het totaal aantal deelnemers aan de eigen opleidingen toont aan dat het IGO het belang van hun opleiding effectief onderkent.

4.4.3 Externe opleidingen

Naar een overzichtelijk en globaal opleidingsaanbod

Naast de 122 opleidingen die het IGO aanbiedt, kunnen de magistraten en het gerechtspersoneel ook deelnemen aan opleidingen georganiseerd door derden (bijvoorbeeld een universiteit, een balie, een uitgever, een privéfirma, een vzw, de conferentie van een jonge balie, enz.). De reden hiervoor is dat het IGO zelf niet aan alle specifieke opleidingsbehoeften tegemoet kan komen. Tevens is het nuttig dat magistraten de kans krijgen om, in het bijzonder wanneer het om nieuwe wetgeving gaat, deel te nemen aan opleidingen waarbij ook andere rechtspractici en specialisten van de materie betrokken zijn.

De inschrijvingskosten verbonden aan hun deelname worden genomen door de overheid; sinds 1 januari 2009 is dit het IGO⁴¹. Omtrent deze inschrijvingskosten voor opleidingen aangeboden door derden bestaat een specifieke wettelijke basis. Zo bepaalt art. 13, derde lid, van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding, laatst gewijzigd bij de wet van 25 april 2014:

“Ten minste de helft van het totale bedrag dat het Instituut jaarlijks besteedt aan de betaling van inschrijvingsgelden ten voordele van de personen opgesomd in artikel 2, 1° tot 6°, wordt voorbehouden aan programma’s aangeboden door de voormelde onderwijsinstellingen en instellingen⁴².”

Nergens wordt evenwel bepaald dat het IGO de inschrijvingskosten van deze opleidingen aangeboden door derde organismen ten laste ‘moet’ nemen. Het IGO streeft ernaar het derdenaanbod beleidsmatig te bekijken en wil er op termijn zelf de regie van voeren zodat dit zogenaamde ‘extern’ aanbod wordt omgevormd tot een overzichtelijk en globaal opleidingsaanbod van het IGO in samenwerking met zijn partners.

⁴⁰ Opleidingsmandagen = het aantal deelnemers x het aantal opleidingsdagen per deelnemer.

⁴¹ Voorheen gebeurde dit door de FOD Justitie.

⁴² Bedoeld worden de onderwijsinstellingen die afhangen van of gefinancierd worden door de Gemeenschappen, m.a.w. universiteiten en hogescholen, en erkende instellingen die bevoegd zijn op het vlak van de beroepsopleiding zoals bijvoorbeeld Kluwer, Die Keure, Larcier, Anthémis, enz.

Het beheer van de dossiers betreffende externe opleidingen is arbeidsintensief

Bovendien is de behandeling van de aanvragen voor de tenlasteneming van de inschrijvingskosten voor externe opleidingen arbeidsintensief. Jaarlijks dienen de medewerkers van het IGO 400 tot 500 dossiers te behandelen waarbij de volgende stappen dienen doorlopen te worden:

- het indienen van de aanvraag;
- het opvragen van het programma;
- het aanleggen van een dossier;
- het onderhandelen om een gunsttarief te bekomen (vaak gaat de standaardprijs van de organisator de financiële mogelijkheden van het IGO te boven);
- het afhandelen van de aanvraag en de beslissing;
- het informeren van de organisator en de aanvragers;
- het publiceren van het programma op de website.

Enkele elementaire cijfers die betrekking hebben op de laatste vier jaar werpen een bijzonder licht op deze problematiek.

Jaar	Aantal dossiers	Aantal goedgekeurde dossiers	Percentage	Aantal deelnemers
2013	518	319	62 %	2.931
2014	449	306	68 %	2.630
2015	406	297	73 %	3.059

Uit bovenstaande cijfers kunnen twee belangrijke conclusies getrokken worden:

- Bij een groot aantal aanvragen neemt het IGO de kosten niet ten laste. Ondanks dat de opleiding van een degelijk niveau is, blijkt zij eenvoudigweg te duur te zijn.
- Een groot aantal magistraten en personeelsleden (circa 2000 à 3000 per jaar) van de rechterlijke orde neemt deel aan deze opleidingen.

Kostenplaatje

Jaarlijks besteedt het IGO een groot bedrag (circa 300.000 euro) aan de inschrijvingskosten voor deze externe opleidingen.

Sinds 2013 hanteert het IGO een maximumkost per deelnemer (€ 25,00 per uur opleiding; max. € 150 per deelnemer per dag) en vraagt het systematisch naar een gunsttarief⁴³. Strikte financiële regels, waardoor zowel het aantal aanvragen en dossiers als de totale uitgave op jaarbasis substantieel gedaald is.

Ondanks deze financiële maatregelen is het aantal deelnemers aan externe opleidingen vrij constant gebleven, wat aantoont dat de behoefte aanzienlijk is. Meer en beter doen met minder middelen blijft dus de boodschap.

De regel om voor elke opleiding aangeboden door derde organismen een maximum aantal deelnemers op te leggen is geschrapt sinds 4 november 2015, d.w.z. sinds een nieuwe directeur aan het hoofd staat van het IGO. Het IGO neemt de kosten ten laste van alle magistraten en personeelsleden van de rechterlijke orde die effectief deelnemen aan de opleiding.

⁴³ Dit is logisch aangezien het budget van het IGO niet het door de wet voorziene groeipad volgt en integendeel zelfs afneemt.

Criteria voor de tenlasteneming van de inschrijvingskosten voor opleidingen aangeboden door derden

De inschrijvingskosten van opleidingen aangeboden door derden kunnen in aanmerking komen voor tenlasteneming door het IGO mits voldaan wordt aan onderstaande criteria:

1. De opleiding moet complementair zijn met het eigen aanbod van het IGO. Ingeval er toch sprake is van overlapping/dubbel gebruik moet er, ingeval toch beslist wordt de kosten ten laste te nemen, een duidelijke meerwaarde zijn door een andere factor, bijvoorbeeld het feit dat er naast magistraten ook andere rechtspractici en deskundigen deelnemen.
2. De opleiding mag niet tegenstrijdig zijn met het beleids- of actieplan van het IGO en de strategische visienota d.d. 18 september 2013.
3. De opleiding moet actuele thema's behandelen en/of gericht zijn op de ontwikkeling van competenties die prioritair zijn voor de leden van de doelgroep van het IGO.
4. Het spreekt vanzelf dat de doelstelling van de opleiding erop moet gericht zijn de professionele competenties van de leden van de doelgroep van het IGO te ontwikkelen.
5. Voor de tenlasteneming van de inschrijvingskosten moet rekening worden gehouden met de financiële beperkingen van het IGO en de omvang van zijn doelgroep. In voorkomend geval wordt een gunsttarief gevraagd (cf. supra: 25 euro/uur per gevolgde opleiding met een maximum van 150 eur per dag per persoon).
6. Voor magistraten en personeelsleden van de rechterlijke orde kan in welbepaalde gevallen onder het motto '*Train the Trainer*' beslist worden de kosten ten laste te nemen voor opleidingen die duurder zijn dan de gebruikelijke criteria omdat hun deelname beschouwd kan worden als een investering die via hun medewerking aan de eigen opleidingen van het IGO terugvloeit naar hun collega's magistraten en/of personeelsleden van de rechterlijke orde.
7. Vaak gaat de organisatie van een studiedag aangeboden door een derde organisme gepaard met het verschijnen van een boek. Vanzelfsprekend is het essentieel dat magistraten en personeelsleden van de rechterlijke orde ook kunnen beschikken over de documentatie die betrekking heeft op de opleiding in kwestie, maar het budget voor de aankoop van documentatie (handboeken, naslagwerken, wetboeken, tijdschriften, etc.) zit niet bij het IGO maar bij de FOD Justitie. Dit aspect wordt derhalve geval per geval bekeken, in functie van de prijs van de documentatie en de waarde/relevantie van het naslagwerk of de documentatie. Op termijn moet er gestreefd worden naar afspraken met de organisatoren van het derdenaanbod aangaande het probleem van de toegang tot de documentatie (bijvoorbeeld een naslagwerk per korps, e-boeken, opname in de digitale bibliotheek van het IGO, etc.).
8. Gezien het beperkte budget waarover het IGO beschikt, is het vooralsnog niet mogelijk om de inschrijvingskosten voor opleidingen uit het derdenaanbod ten laste te nemen voor wat betreft de plaatsvervangende magistraten, de raadsheren en de rechters in sociale zaken en de rechters in handelszaken. Hun loon is overigens om evidente redenen ook niet opgenomen in de administratieve begroting van de FOD Justitie en bijgevolg evenmin in het referentiecijfer op basis waarvan het budget van het IGO wordt berekend.
9. In het globale budget voorzien voor inschrijvingskosten voor opleidingen behorende tot het derdenaanbod wordt een marge ingebouwd voor speciale gevallen (bijvoorbeeld een eenmalig initiatief, een initiatief/studiedag gekoppeld aan een welbepaald gebeuren, lokale opleidingsinitiatieven etc.). Ook hier geldt evenwel dat de tenlasteneming van de inschrijvingskosten voor deze speciale manifestaties/evenementen een duidelijke meerwaarde moet opleveren met het oog op de ontwikkeling van de professionele competenties van de leden van de doelgroep van het IGO.

10. Gezien de wettelijke verplichting van het IGO om elke opleiding te evalueren⁴⁴ is het de bedoeling een systeem uit te werken dat het Instituut toelaat over te gaan tot de evaluatie van de opleidingen behorende tot het derdenaanbod.

4.4.4 Internationale activiteiten

Op internationaal vlak is het IGO actief betrokken binnen verschillende netwerken: het Europees Netwerk voor Justitiële Opleiding (EJTN), het Euro-Arabisch Netwerk voor Justitiële Opleiding (EAJTN), de Internationale Organisatie voor Justitiële Opleiding (IOJT) en de raad van Europa. Via zijn lidmaatschap binnen deze netwerken tracht het IGO zijn doelpubliek te laten deelnemen aan opleidingen met een Europees of internationaal accent alsook het justitiële opleidingsbeleid op beide niveaus mee te bepalen.

Een algemeen overzicht van de voornaamste internationale activiteiten van het IGO in 2015:

Januari

'Cooperation between members of the judiciary and other actors dealing with cross-border insolvency proceedings' (Parijs).

Maart

Bezoek van een Senegalese delegatie aan het IGO.

Juni

- Bezoek van mevrouw Isabelle Pérignon, vertegenwoordiger van Europees Commissaris voor Justitie Vera Jourova aan het IGO.
- Lancering van de internationale opleidingsnieuwsbrief van het IGO.
- Algemene vergadering van het EJTN (Riga).
- Derde halve finale van de THEMIS-competing op het IGO

December

Europees uitwisselingsprogramma voor gerechtelijke stagiairs 'AIAKOS' (week twee).

Februari

- Vergadering van de stuurgroep (Steering Committee) van het EJTN (Brugge).
- Bezoek van de directeur van Het Nationale Instituut voor de Magistratuur (Bulgarije) aan het IGO.

Mei

- Bezoek van een Albanese delegatie aan het IGO.
- Tweede halve finale van de Europese THEMIS-competing op het IGO
- Viering van het tienjarig bestaan van het *'Exchange Programma'* van het EJTN in (Bordeaux).

November

- *'European Judicial Training for the Court Staff'*: eind 2015 heeft de Europese Commissie bestlist om dit Europees project financieel te steunen. Verwacht wordt dat de opleidingen in 2016 plaats zullen vinden.
- Europees uitwisselingsprogramma voor gerechtelijke stagiairs 'AIAKOS' (week één).

⁴⁴ Zie art. 5 van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding.

Hieronder worden enkele van deze internationale activiteiten meer uitvoerig besproken. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen activiteiten die kaderen binnen Europese projecten, projecten die ingediend zijn om Europese fondsen te bekomen, EJTN-activiteiten en activiteiten als onderdeel van internationale samenwerking.

Activiteiten in het kader van Europese projecten

A. Projecten gefinancierd via Europese fondsen

Regelmatig lanceert de Europese Commissie oproepen, waarbij gevraagd wordt om projectvoorstellen in te dienen betreffende de opleiding van de magistraten en het gerechtspersoneel. De Europese Commissie cofinanciert deze projecten voor minstens 80%. Dit betekent dat het IGO, al dan niet in samenwerking met andere nationale en Europese opleidingspartners, met een relatief beperkte financiële bijdrage kwalitatieve opleidingen kan aanbieden aan de magistraten en het gerechtspersoneel uit het binnen- en buitenland.

In 2015 organiseerde het IGO samen met zijn nationale en Europese partners diverse Europese opleidingen. Naast de reeds lopende projecten heeft het IGO nieuwe projecten ingediend, waaronder twee projecten in partnerschap met de Ecole Nationale de la Magistrature (ENM).

A.1. Cooperation between members of the judiciary and other actors dealing with cross-border insolvency proceedings

Data: 13-15 januari 2015

Plaats: Parijs

Aantal deelnemers: 82⁴⁵

Aantal Belgische deelnemers: 11

Projectpartners: IGO, 'Ecole Nationale de la Magistrature' (ENM), 'Justice Coopération Internationale' (JCI), 'Conseil national des administrateurs judiciaires et des mandataires judiciaires' en Studiecentrum Rechtspleging (SSR).

Samen met zijn Europese en Belgische partners heeft het IGO een finale conferentie georganiseerd over grensoverschrijdende insolventieprocedures. De conferentie beoogde de magistraten uit 16 verschillende Europese landen efficiënt en effectief te laten omgaan met insolventieprocedures. Na het seminarie werd alle documentatie verzameld in een e-book, dat beschikbaar gesteld werd via de website van het IGO.⁴⁶

A.2. Judicial response to terrorism in the EU: Strengthening cooperation to better prevent and react.

Data: 16-17 april 2015

Plaats: Parijs

Aantal deelnemers: 200

Aantal Belgische deelnemers: 11

Projectpartners: IGO, ENM, JCI en 'El Centro de Estudios Juridicos'

Om een antwoord te formuleren op gerechtelijke vragen omtrent de aanpak van terrorisme heeft het IGO in 2014 zijn medewerking verleend aan een Europees project. Dit project was opgedeeld in een algemene conferentie, drie seminars en een finale conferentie. Deze finale conferentie ging in Parijs door in 2015 onder de noemer '*Judicial response to terrorism in the EU: Strengthening cooperation*

⁴⁵ Samen met de eerste sessie van dit seminarie, die doorging van 21 t.e.m. 24 oktober in Durbuy, hebben in totaal bijna 200 deelnemers uit verschillende Europese lidstaten deelgenomen aan deze opleiding.

⁴⁶ De website van het IGO kan geraadpleegd worden via de volgende link: www.igo-ifj.be.

to better prevent and react. De conferentie kon rekenen op grote belangstelling van deelnemers uit diverse Europese landen, maar ook uit landen zoals Marokko, Algerije en Nigeria.

A.3. Counter terrorism and radicalisation to Violent Extremism

Data: diverse data in 2015

Plaatsen: Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Oostenrijk, Spanje, Italië, Zweden en België

Totaal aantal deelnemers: 35

Aantal Belgische deelnemers: 4

Projectpartners: IGO, Directoraat-generaal Justitie, EJTN, ENM

Dit project werd in januari 2015 goedgekeurd door het Directoraat-generaal Justitie van de Europese Commissie. Samen met het EJTN en haar nationale partners zal het IGO een opleidingsprogramma over terrorismebestrijding en radicalisering ontwikkelen dat zowel gefaseerd als crossectorieel is. Zo omvat het stappenplan onder andere:

- gespecialiseerde uitwisselingen in de bestrijding van terrorisme en internationale georganiseerde misdaad;
- studiebezoeken aan gespecialiseerde terrorismebestrijdingseenheden.

Ten gevolge van de terreuraanslagen in Parijs hebben de studiebezoeken en uitwisselingen in België en Frankrijk niet kunnen plaatsvinden. Wel konden via het IGO vier Belgische magistraten deelnemen aan buitenlandse activiteiten. In 2016 zal één van de opleidingen plaatsvinden in Brussel.

A.4. New paths for a better cooperation between justice and police fight against drug trafficking -exchange of best practices

Data: 11-14 april 2016

Plaats: Antwerpen

Aantal plaatsen: 90

Projectpartners: IGO, Federale politie van België, Politie van Nederland, Ministerie van Justitie van Luxemburg, ENM.

Dit seminarie werd in 2015 goedgekeurd door de Europese Commissie en zal in 2016 plaatsvinden in Antwerpen in samenwerking met de diverse projectpartners⁴⁷. Het seminarie is bestemd voor magistraten, politie- en douaneofficiërs en tracht de huidige belemmeringen in de strijd tegen drugs te identificeren op nationaal, Europees en internationaal niveau. Eveneens beoogt het een betere samenwerking tussen politie en justitie tot stand te brengen door o.m. netwerken op te zetten en goede praktijken uit te wisselen.

A.5. European Judicial training for court staff and bailiffs: Legal English terminology in a National and European context

Data: 8-11 december 2015

Plaats: Luxemburg

Aantal deelnemers: : 20

Belgische deelnemers: 3

⁴⁷ Het gaat hier over de Belgische en Nederlandse politie, de ENM en het Ministerie van Justitie van Luxemburg.

Projectpartners: IGO, JCI, ENM, CEHJ (Spanje) DGAJ (Portugal)

De opleiding '*English terminology in a National and European context*' maakt deel uit van het Europese project '*European Judicial training for court staff and bailiffs*' en is de eerste van een reeks van zes opleidingen, die in 2016 uitgerold zullen worden.⁴⁸ Aan deze opleiding namen drie Belgische griffiers deel.

Het project '*European Judicial training for court staff and bailiffs*' stelt zich tot doel om de opleiding van het gerechtelijk personeel omtrent het EU recht en de grensoverschrijdende procedures te bevorderen, de samenwerking tussen de opleidingsinstituten te optimaliseren en de juridische talenkennis naar een hoger niveau te tillen. Het project bestaat uit drie luiken: de uitwisseling van opleiders binnen het gerechtspersoneel, uitwisselingen tussen de griffiers onderling en de ontwikkeling van een e-learningmodule die de Europese juridische samenwerking in burgerlijke en handelszaken behelst.

A.6 Opleidingscycli

Als partner van het Roemeense 'Nationaal Instituut voor de Magistratuur' (NIM) heeft het IGO diverse opleidingscycli ontwikkeld:

- opleidingscycli betreffende de procedurele rechten in strafzaken met een Europese dimensie; en
- opleidingscycli rond burgerlijke en handelszaken.

Beide cycli zijn in december 2015 beëindigd en de documentatie werd beschikbaar gesteld via de website van het IGO.

B. Ingediende Europese projecten

In 2015 heeft het IGO in eigen naam geen nieuwe projecten ingediend. Wel heeft het via een partnerschap met het ENM twee projecten ingediend bij de Europese Commissie⁴⁹. Het gaat om de projecten:

- '*Judicial response to terrorism in the light of the fundamental rights of the EU Charter*'. In het kader van dit project zullen er samen met de verschillende partners vier Europese seminars en één finale conferentie worden georganiseerd waarvan één door het IGO in België.
- Het project '*Training professionals on EU successions: e-tools for a smooth implementation of the new regulation*' zal twee e-learning modules voortbrengen omtrent de Europese erfopvolging. In maart 2017 zullen de modules vervolgens voorgesteld worden aan de partners en het bredere doelpubliek.

C. Activiteiten binnen het Europees Netwerk voor Justitiële Opleiding (EJTN)

Het IGO is een actief lid van het Europees Netwerk voor Justitiële Opleiding (EJTN). Dit is een Europees netwerk van 34 instituten en scholen die instaan voor de vorming van magistraten. Het netwerk ontwikkelt samen met zijn leden trainingsstandaarden en leerplannen, coördineert opleidingsprogramma's en uitwisselingen, verspreidt opleidingsexpertise en bevordert de samenwerking tussen nationale opleidingsstructuren in de EU voor rechters en aanklagers.

Binnen het EJTN is het IGO lid van de stuurgroep ('steering committee'), waardoor het mee het beleid bepaalt. Tevens maakt het deel uit van verschillende werkgroepen:

- de werkgroep 'Programma's';
- de subwerkgroep 'Burgerlijk recht';

⁴⁸ Het betreft de volgende opleidingen : '*Common training courses for court staff EU law in Luxembourg, Visit to the French National School for court staff in Dijon*', '*Train the trainer Module 1: EU judicial cooperation in civil & commercial matters*' in Luxemburg ; '*Train the trainer Module 2: EU judicial cooperation in criminal matters in Luxembourg*'; '*Visit to Belgian Judicial Training Institute in Brussels*'.

⁴⁹ Beide projecten werden door de Europese Commissie geselecteerd en zullen in 2016 verder worden uitgewerkt.

- de subwerkgroep 'Strafrecht'; en
- de werkgroep 'Uitwisseling', waarvan het IGO het voorzitterschap waarneemt.

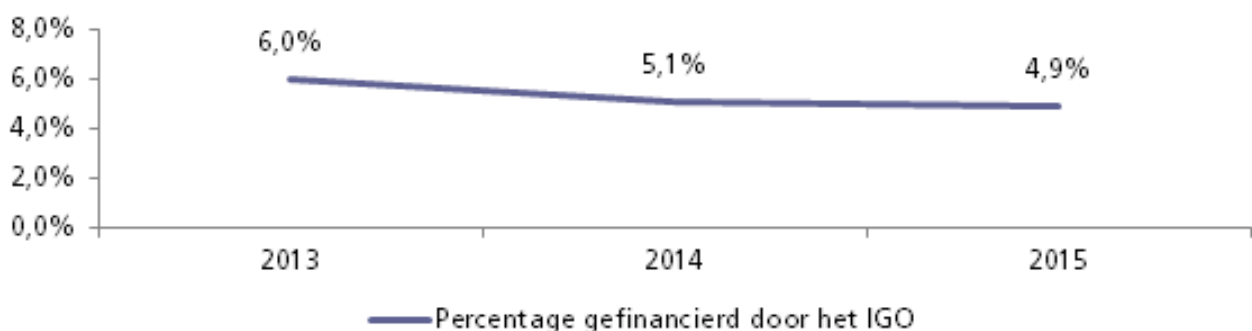
Door zijn lidmaatschap binnen het EJTN kunnen Belgische magistraten en gerechtelijke stagiairs deelnemen aan verschillende opleidingsprogramma's en -activiteiten van het EJTN en zijn nationale leden.

Deelnemingskosten van Belgische deelnemers aan EJTN-activiteiten

Het EJTN wordt gefinancierd door de Europese Commissie (meer specifiek het directoraat-generaal Justitie) en door de bijdragen van zijn leden, waaronder het IGO. Jaarlijks betaalt het IGO voor zijn lidmaatschap, en voor de deelname van Belgische deelnemers aan de activiteiten van het EJTN, een vaste bijdrage. Een minieme bijdrage, want in 2015 dekte deze bijdrage de deelname van 98 Belgische deelnemers aan de opleidingsactiviteiten van het EJTN wat overeenkomt met 4,89% van de werkelijke totale kostprijs. De rest (95,11%) werd bijgepast door het EJTN.

Door zijn lidmaatschap van en participatie aan het EJTN kan het IGO dus deelnemers naar het buitenland sturen tegen een fractie van de totale kostprijs. Hoe meer deelnemers aan deze Europese opleidingen participeren, hoe lager de uiteindelijke kostprijs bedraagt.

Percentage deelnemingskosten aan EJTN-activiteiten gefinancierd door het IGO

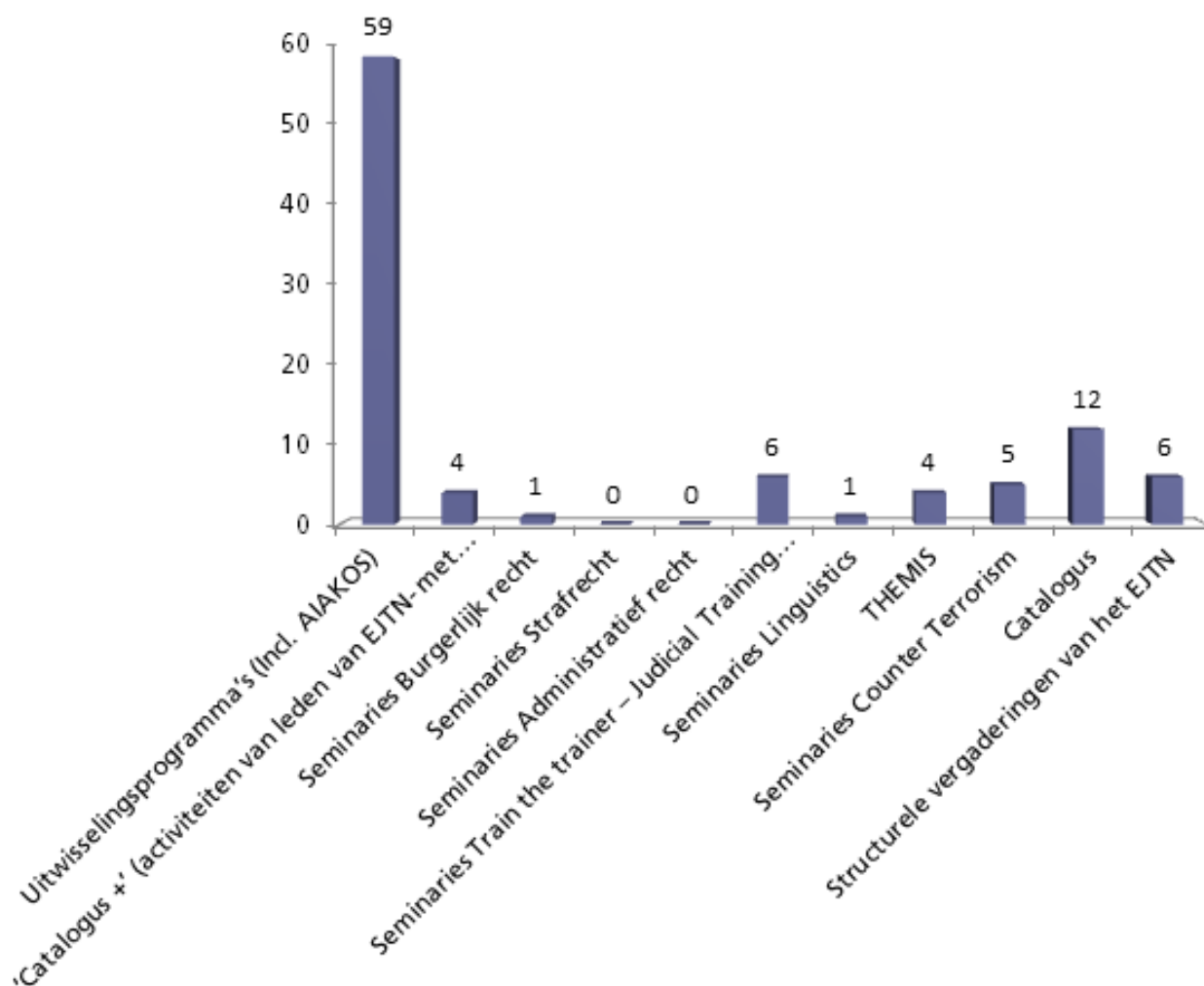
De grafiek hieronder geeft een overzicht van het aantal Belgische deelnemers aan de activiteiten die het EJTN organiseert en coördineert voor het jaar 2015. In totaal hebben 98 Belgische deelnemers deelgenomen aan opleidingsactiviteiten. In dit cijfer zijn eveneens de activiteiten van de nationale leden van het EJTN opgenomen.⁵⁰

Voor de deelname van zes Belgische deelnemers kon het IGO beroep doen op het '*Scholarship fund*' van het EJTN, waardoor deze laatste instond voor de verblijfs- en vervoerkosten van de deelnemer.

Ten opzichte van het jaar 2014 is er een lichte daling vast te stellen van het aantal Belgische deelnemers aan de activiteiten van het EJTN. Deze daling is het sterkst te merken binnen de uitwisselingsprogramma's, waar het aantal deelnemers gedaald is van 85 naar 59.

Een mogelijke verklaring hiervoor ligt bij de gerechtelijke hervorming en de toenemende werkdruk binnen de rechtbanken, waardoor deelnemers minder tijd hebben om meerdere dagen afwezig te zijn op de rechtbank. Het komt er dus op aan om het internationale opleidingsaanbod nog beter kenbaar te maken bij het doelpubliek. Eind 2015 heeft het IGO reeds stappen in die richting gezet door een internationale opleidingsnieuwsbrief in het leven te roepen.

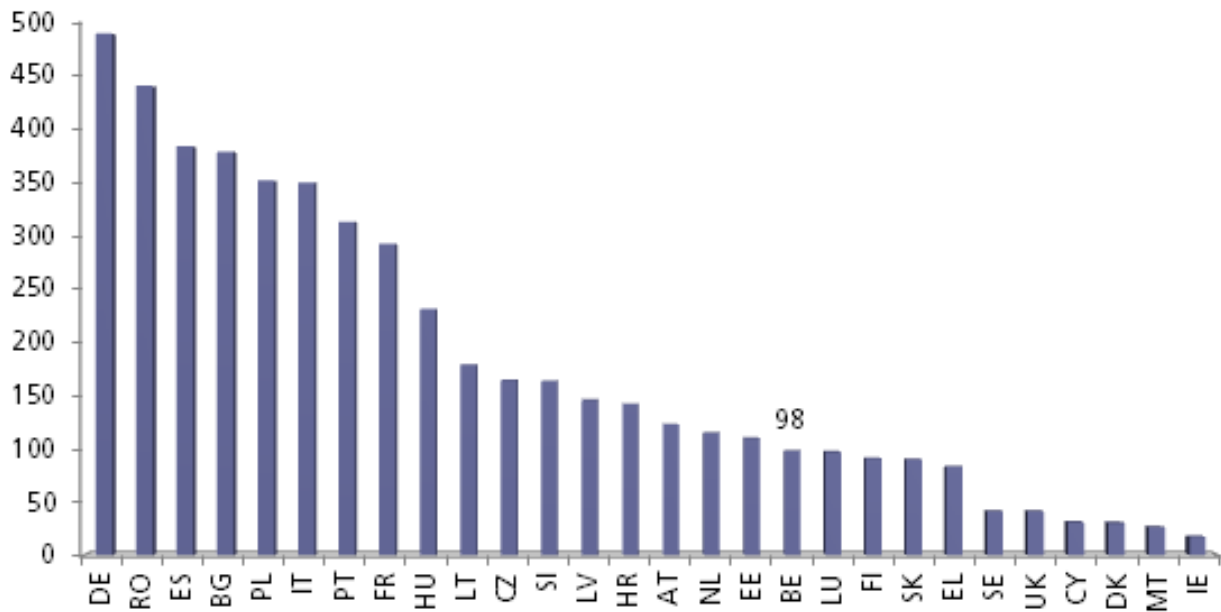
Aantal Belgische deelnemers per EJTN-activiteit

⁵⁰ De activiteiten van de nationale leden vallen onder de noemer 'Catalogus'.

Wanneer dit aantal Belgische deelnemers vergeleken wordt op Europese schaal, dan bevindt België zich op de 18e plaats.

Het aantal deelnemers aan activiteiten van het EJTN per Europees land

* De grafiek omvat eveneens het aantal deelnemers aan 'Catalogus'-activiteiten⁵¹.

Daarnaast vonden in 2015 diverse opleidingen van het EJTN plaats in de lokalen van het IGO, gezien het Netwerk over beperkte logistieke capaciteiten beschikt. Op deze manier faciliteerde het IGO de deelname van 170 personen aan opleidingen van het EJTN.

C.1. Uitwisselingsprogramma's

De uitwisselingsprogramma's zijn onderverdeeld in diverse categorieën:

- Uitwisselingsprogramma lange termijn: één Belgische magistraat bracht een bezoek aan het Hof van Justitie van Luxemburg.
- Uitwisselingsprogramma's korte termijn: deze uitwisselingsprogramma's van tien dagen worden nog eens onderverdeeld in individuele uitwisselingen en groepsuitwisselingen. Bij individuele uitwisselingen gaat een magistraat op stage bij zijn Europese collega, terwijl bij groepsuitwisselingen een groep magistraten uit verschillende EU-lidstaten wordt samengebracht. Tijdens de eerste week worden ze ondergedompeld in het rechtssysteem van het organiserende gastland. In de tweede week volgt een reeks van groepsbezoeken aan de verschillende rechtbanken en instellingen.
 - 14 Belgische magistraten gingen naar het buitenland (dit cijfer omvat eveneens de gespecialiseerde uitwisselingen en studiebezoeken)
 - België ontving 20 Europese magistraten. Zij werden begeleid door een mentor die hen gedurende één à twee weken met het Belgische rechtssysteem liet kennismaken.
- AIAKOS: 40 Belgische gerechtelijke stagiairs trokken naar het buitenland om kennis te maken met de rechtssystemen van andere Europese landen.

⁵¹ 'Catalogus'-activiteiten omvatten de opleidingen die georganiseerd worden door de nationale leden van het EJTN en waaraan deelnemers uit alle Europese lidstaten kunnen deelnemen.

- Studiebezoeken aan internationale instellingen: drie Belgische magistraten namen hier aan deel.

C.2.THEMIS

THEMIS is een interlandencompetitie die zich richt tot de gerechtelijke stagiairs van alle Europese instituten en scholen die instaan voor de opleiding van Europese magistraten.

In 2015 was de THEMIS-competitie toe aan haar tiende editie. In mei organiseerde het IGO de tweede halve finale. Het centrale topic van de competitie was de internationale samenwerking in burgerlijke zaken en Europees familierecht.

In juni vond de derde halve finale plaats in Luxemburg. Het IGO vaardigde een team van drie jonge stagiairs en één begeleider af om de competitie aan te gaan met tien andere landen.

D. Activiteiten in het kader van de internationale samenwerking

D.1. Samenwerking IGO en de BTC

Na de ondertekening van het protocolakkoord in 2014 tussen het IGO en de Belgisch Technische Coöperatie (BTC) hebben beide partners in 2015 hun samenwerking inzake justitiële opleiding in Burundi verdergezet. Via experts hebben beide partners de opleidingsmodules ondersteund die werden uitgewerkt door het '*Centre de Formation Professionnelle de la Justice*' (CFPJ), de Burundese tegenhanger van het IGO. Het CFPJ is verantwoordelijk voor de initiële en voortgezette opleiding van de magistraten.

Wegens de instabiele politieke situatie in Burundi, werd de samenwerking met de BTC in 2015 'on hold' gezet.

D.2. Partnerschap met de Raad van Europa

Het IGO is betrokken binnen het Europees programma voor de Rechten van de Mens '*Education for Legal Professionals*' in de 28 EU-lidstaten (HELP in de 28) van de Raad van Europa. Dit programma tracht juridische professionals uit de EU bij te brengen hoe ze naar het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en het Europees Sociaal Handvest dienen te verwijzen. Tevens tracht het de Europese jurisprudentie in deze materie meer bekendheid te geven en de partners nauwer te laten samenwerken.

Het HELP-28-programma zal aanleiding geven tot vier online cursussen waarin de volgende EU-prioriteiten aan bod komen: gegevensbescherming en recht op privacy; bestrijding van racisme, xenofobie en homofobie; arbeidsrecht; en het recht op de integriteit van de persoon (bio-ethiek). Nadien zullen de cursussen aangepast worden aan de nationale rechtssystemen.

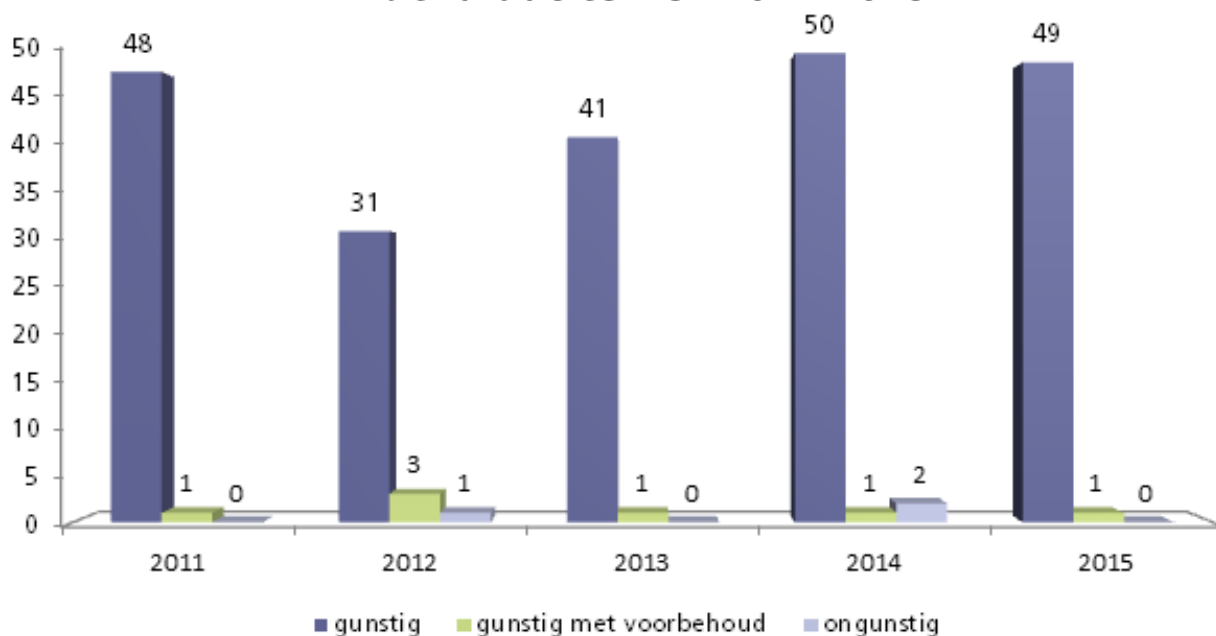
De online cursus 'Recht op integriteit van de personen' gaat op 6 en 7 oktober 2016 van start op het IGO.

4.4.5 Gerechtelijke stage

Evaluaties

In 2015 kregen 50 gerechtelijke stagiairs een eindevaluatie (26 Nederlandstaligen en 24 Franstaligen). In 49 van de 50 gevallen was de eindevaluatie 'gunstig'. In één geval werd een eindevaluatie 'gunstig met voorbehoud' toegekend.

Eindevaluaties ECE 2011-2015

Digitaal platform

Om de communicatie, samenwerking en opvolging tussen de stagiairs, de ECE en de stagemeeesters te faciliteren, heeft het IGO een digitaal platform uitgewerkt. Zo kunnen de stagiairs, stagemeeesters en leden van de ECE de volledige kalender met verplicht te volgen opleidingen raadplegen per jaar, kunnen de stagemeeesters en leden van de ECE de stagedossiers inkijken en van commentaar voorzien; en kunnen de stagiairs in gesprek gaan met hun stagemeeesters en de leden van de ECE.

Aanbevelingen

Harmonisering van de gerechtelijke stage

De ECE hebben o.m. tot taak om de harmonisering van de gerechtelijke stage uit te werken. Dit houdt in dat de commissies aanbevelingen kunnen formuleren aan de stagemeeesters om de stage binnen de verschillende arrondissementen zoveel als mogelijk te uniformiseren. Het belang van een harmonisering van de gerechtelijke stage werd eenduidig aanvaard door zowel de stagemeeesters als de gerechtelijke stagiairs.

Richtlijnen betreffende de buitenstage

De stagiairs die opteren voor de korte stage bij het parket of de lange stage bij de zetel dienen verplicht één week stage te lopen in eenzelfde penitentiaire instelling. Hierbij krijgt elke stagiair een identiek programma met te doorlopen diensten aangeboden.

In 2015 werd volgens hetzelfde principe de verplichte stage bij de justitiehuzen georganiseerd waarbij met de regionale directeurs een uniform programma werd opgemaakt. De stagiair krijgt hierbij de

mogelijkheid om naast de verplichte week stage op het justitiehuis, tijdens een tweede (facultatieve) week ook stage te lopen bij één of meerdere sociale partners van de justitiehuizen.

Daarnaast zijn er in 2015 geen verdere aanpassingen aangebracht aan de bestaande richtlijnen voor de buitenstage.

Buitenstage

Vroeger was het niet mogelijk om een stage te lopen bij een sociale partner van het justitiehuis, gezien het om een 'niet-juridische' dienst ging. In 2015 werd dit echter rechtgetrokken, gezien dit toch een professionele meerwaarde betekent voor het ambt als magistraat: stagiairs kunnen voortaan gedurende één week stage lopen bij één of meerdere sociale partners van het justitiehuis zoals bijvoorbeeld een psychiatrische instelling, jeugdinstelling, CAW, etc.

Gezien de stagemogelijkheden die artikel 259octies van het Ger. W. opsomt nog steeds beperkt zijn, blijven de ECE van oordeel dat een aanpassing van voornoemd wetsartikel nodig is. De lijst van instellingen die opgesomd worden in artikel 259octies Ger. W. zou exemplatief moeten zijn, terwijl elk programma van buitenstage steeds zou moeten worden goedgekeurd door de evaluatiecommissie, die autonoom kan beslissen of de voorgestelde buitendienst relevant is in het kader van de opleiding van een toekomstige magistraat. Zo kan op passende wijze rekening worden gehouden met specifieke eerder verworven ervaring en kunnen welbepaalde lacunes qua kennis, attitudes en vaardigheden worden opgevuld.

Zo zou het verrichten van een stage in een advocatenkantoor mogelijk moeten zijn, maar dan in een ander arrondissement dan waar men stage loopt. Ook een stage volbrengen in een supranationaal rechtscollege of bij Eurojust zou moeten kunnen⁵². Een stage in het Hof van Cassatie, het Grondwettelijk Hof of de Raad van State is eveneens denkbaar.

Lijst van instellingen die door de gerechtelijk stagiairs verplicht dienen te worden doorlopen tijdens hun buitenstage (afhankelijk van hun keuze voor de korte stage op parket, dan wel een arbeidsauditoraat of lange stage bij de zetel)

Politiedienst (korte stage op parket/arbeidsauditoraat, lange stage bij de zetel)

Strafinrichting (korte stage op parket/arbeidsauditoraat, lange stage bij de zetel)

Justitiehuis (belast met eerstelijns juridisch advies) of bureau voor juridische bijstand (korte stage op het parket/arbeidsauditoraat, lange stage bij de zetel)

Inspectiedienst of een sociale zekerheidsinstelling (korte stage op arbeidsauditoraat)

Notaris of gerechtsdeurwaarder (lange stage bij de zetel)

Behoudens voor enkele welbepaalde diensten blijven de ECE gekant tegen 'microstages' van slechts één of twee dagen aangezien dit tot een versnippering van de buitenstage leidt en een dergelijke korte buitenstage de stagiairs onvoldoende zicht geeft op het werkelijke functioneren van de betrokken buitendienst.

Gerechtelijke stagiairs die in aanmerking komen voor de verkorte stage

Een probleem dat zich reeds meerdere jaren manifesteert is dat van de gerechtelijke stagiairs die voorheen gedurende ten minste drie jaar parketjurist of referendaris zijn geweest en bijgevolg genieten van een vrijstelling van een belangrijk deel van hun stage⁵³.

Hoewel de stagemeeesters de stagiairs nog nooit aan het werk gezien hebben op het parket, moeten

⁵² Zie het wetsvoorstel van mevrouw Clotilde Nyssens (Parl. St., Kamer, 2008-2009, CRIV 52, COM 590, p. 35-37).

⁵³ Zie art. 259octies, §§ 2 en 3, Ger. W.

ze de parketjuristen (die vrijgesteld zijn van de eerste 12 maanden stage bij het parket) beoordelen terwijl ze nog stage lopen bij een buitendienst. Ook de ECE moeten de eindevaluatie reeds toekennen nog vóór de parketjuristen effectief een korte stage van drie maanden op het parket aanvangen.

Het verloop van de stage van de gewezen referendarissen (die vrijgesteld zijn van de vijftien maanden stage bij de zetel van de rechtbank en derhalve nog nooit een ontwerpvonnis hebben opgemaakt noch aan een beraad hebben deelgenomen) laat dan weer niet toe hen te beoordelen op wat zij al dan niet in hun mars hebben als toekomstig rechter.

Een mogelijke optie om het probleem te verhelpen bestaat erin om de vrijstelling van een gedeelte van de stage voor de gewezen parketjuristen en de gewezen referendarissen met ten minste drie jaar dienstanciënniteit te beperken tot zes maanden, zodat er voldoende tijd rest om een adequate opleiding op de werkplek te genieten.

5. Parlementaire vragen

In 2015 werden geen parlementaire vragen gesteld die betrekking hadden op het IGO en zijn opleidingsactiviteiten.

6. Verbeterpunten en aanbevelingen voor een optimale dienstverlening

Ook de komende jaren zullen diverse uitdagingen zich opwerpen voor het IGO. Het blijft dan ook belangrijk dat het Instituut deze tijdig capteert en incorpeert in zijn dagelijkse opleidingsactiviteiten.

Onder meer de budgettaire besparingen vormen een ware uitdaging voor het IGO. De slinkende dotatie dwingt het Instituut ertoe om nog efficiënter te werk te gaan. In het licht hiervan is het dan ook essentieel dat het IGO, conform de Europese aanbevelingen, vanuit zijn onafhankelijke positie over de wettelijke dotatie beschikt om zijn opleidingsactiviteiten te financieren. Zoals de cijfers in dit verslag aantonen had het IGO, indien het over de bij wet voorziene dotatie had beschikt, meer opleidingsdagen per justitiemedewerker kunnen organiseren. Om zijn doelpubliek zoveel mogelijk de kans te geven om deel nemen aan zijn opleidingen, vraagt het IGO dan ook dat de in de wet voorziene dotatie gerespecteerd wordt.

Naast de budgettaire kwesties, dienen er ook op opleidingsvlak veel inspanningen geleverd te worden. Ondanks de toename van het aantal opleidingen en het aantal dagen dat deelnemers participeerden aan opleidingen van het IGO (opleidingsmandagen) werd er in 2015 echter een lichte daling van het deelnemersaantal aan de nationale en internationale opleidingen vastgesteld. Mogelijks is dit te wijten aan de exponentiële groei die het IGO in 2014 kende en de toenemende werklast binnen de hoven en rechtbanken, waardoor het volgen van de noodzakelijk opleidingen geen sinecure meer is. Nochtans is opleiding vandaag belangrijker dan ooit: de Potpourri-wetten die in de steigers staan, geven samen met andere wetgevende initiatieven aanleiding tot meer opleiding. Daarbovenop zal ook de autonomie van de magistratuur in januari 2017 werkelijkheid worden, wat mogelijks de nood aan managementvaardigheden zal doen toenemen.

Om de toegang tot zijn opleidingsaanbod te faciliteren, is het dan ook belangrijk dat het IGO de komende jaren inspeelt op de acute opleidingsbehoeften op het terrein alsook investeert in opleidingsmethodes die rekening houden met de werklast binnen de hoven en rechtbanken. Het IGO mag daarbij niet blind zijn voor nieuwe digitale technologieën en leermethoden zoals e-learning, videostreaming, digitale bibliotheken, ... ze vormen één voor één mogelijkheden om informatie, kennis en ervaring te verspreiden en de toegankelijkheid tot het opleidingsaanbod te faciliteren. Dit moet de deelnemer toelaten om opleidingen te volgen waar en wanneer hij wil.

Door de digitale weg te bewandelen, heeft het IGO ook de komende jaren de ambitie om met zijn beschikbare middelen:

- zijn opleidingsaanbod breed toegankelijk te maken bij zijn doelpubliek, en in het bijzonder bij het gerechtspersoneel.
- zijn opleidingen zoveel mogelijk af te stemmen op de behoeften van zijn doelpubliek door in dialoog te treden met zijn stakeholders.
- zijn opleidingsmethodes te laten aansluiten op de innovaties in de markt.
- de referentie te zijn op de justitiële opleidingsmarkt door zowel eigen, externe als internationale opleidingen in zijn aanbod op te nemen.
- de informatie en documentatie afkomstig uit de opleidingen breed toegankelijk te maken bij zijn doelpubliek.
- in te spelen op de nieuwe wetgeving en continu veranderende sociale omstandigheden.

7. Besluit

Eind 2015 kwam een nieuwe directeur aan het roer te staan van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding. Desondanks blijft het IGO inzetten op de visie die het in september 2013 gepresenteerd heeft.

Net als toen vormen de gerechtelijke hervormingen in 2015 een cruciale factor bij de uitwerking van het opleidingsbeleid. de schaalvergroting van de gerechtelijke arrondissementen, de responsabilisering van de korpschefs en het nakend verzelfstandigd beheer van de middelen voor de rechterlijke organisatie zullen ook de komende jaren voelbaar blijven op het terrein.

Naast deze gerechtelijke hervorming moest het IGO ook budgettaire inspanningen leveren. Net als in 2014 werd voor het begrotingsjaar 2015 de effectieve dotatie aan het IGO verminderd, waardoor deze minder de helft van de wettelijke voorziene dotatie bedroeg. Daarmee dook de verleende dotatie zelfs onder het bedrag dat werd toegekend bij zijn oprichting in 2009.

Desalniettemin, is het IGO er in geslaagd om zijn middelen efficiënt aan te wenden door de kostprijs per opleidingsdag met meer dan de helft te reduceren.

Verder heeft het IGO in 2015 opnieuw meer opleidingen georganiseerd en zijn het aantal opleidingsdagen per deelnemer toegenomen. Wel stelde het een lichte daling vast van het aantal deelnemers dat aan zijn opleidingen deelnam, wat mogelijks te wijten is aan de exponentiële groei die het IGO in 2014 kende en de toenemende werklast binnen de hoven en rechtbanken.

Wil het IGO de komende jaren de magistraten en het gerechtspersoneel de nodige opleidingen laten volgen om de gerechtelijke hervormingen te doen slagen, dan komt het erop aan de toegang tot het opleidingsaanbod verder te faciliteren door de opleidingsbehoeften te inventariseren, de opleidingsmethoden aan te passen aan de innovaties op de markt en tijdig te blijven inspelen op nieuwe wetgeving en veranderende sociale omstandigheden, zowel nationaal als internationaal.

Op deze manier kan het IGO als kleine speler zijn grote ambities waarmaken.

**Instituut voor
Gerechtelijke Opleiding**
Louizalaan 54
B 1050 BRUSSEL

T : (0)2 518 49 49
F : (0)2 518 49 79
info@igo-ifj.be
www.igo-ifj.be